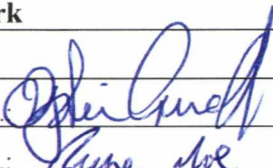
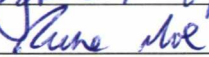

KSK-notat nr.: 22/2014 - Bakgrunn for vedtak

Søker/sak:	Vassbakke Kraft AS / Vassbakke kraftverk		
Fylke/kommune:	Møre og Romsdal / Volda kommune		
Ansvarlig:	Øystein Grundt	Sign:	
Saksbehandler:	Rune Moe	Sign.:	
Dato:	31 MAR 2014		
Vår ref.:	NVE 201207114-30		

Søknad om tillatelse til bygging og drift av Vassbakke kraftverk i Volda kommune i Møre og Romsdal

Innhold

Sammendrag	1
Søknad	3
Høring og distriktsbehandling	7
NVEs vurdering	17
NVEs konklusjon	26
Forholdet til annet lovverk	26
Merknader til konsesjonsvilkårene etter vannressursloven	27
Øvrige forhold	30
Vedlegg	30

Sammendrag

Vassbakke Kraftverk vil utnytte et fall på 145 m mellom kote 200 og kote 55 i Vassbakkedalen. Inntaket er tenkt utformet som en 2 m høy og 10 m lang betongdam uten regulering. Det er ikke omsøkt overføringer fra andre elver. Trykkrøret med en diameter på ca. 700 mm skal nedgraves i hele sin lengde på ca. 730 m. Det er planlagt oppgradering av eksisterende skogsbilvei og bygging av til sammen ca. 150 m ny vei. Fra veienden ved Løkjene er det også søkt om å bygge ei mindre bro over elva i tillegg til vei til kraftstasjonen. Middelvannføringa er 571 l/s og største slukeevne er 1,0 m³/s. Installert effekt er etter planen på 1,25 MW. Utbygginga vil føre til redusert vannføring på en 730 meter lang elvestrekning. Tilknytning til eksisterende nett er tenkt gjennom jordkabel (2,5 km) framført langs vei og dyrka mark. Det er søkt om slipp av en minstevannføring på 25 l/s hele året.

En utbygging etter omsøkt plan vil gi om lag 4 GWh/år i ny fornybar energiproduksjon. Dette er en produksjon som er relativt lite for et småkraftverk. Selv om dette isolert sett ikke er et vesentlig bidrag til fornybar energiproduksjon, så utgjør småkraftverk samlet sett en stor andel av ny tilgang de senere år. De tre siste årene (2011-13) har NVE klarert om lag 1,4 TWh ny energi fra småkraftverk. De konsesjonsgitte tiltakene vil være et bidrag i den politiske satsingen på småkraftverk, og satsingen på fornybar energi.

De aller fleste prosjektene vil ha enkelte negative konsekvenser for en eller flere allmenne interesser. For at NVE skal kunne gi konsesjon til kraftverket må virkningene ikke bryte med de føringer som er gitt i Olje- og energidepartementets retningslinjer for utbygging av små vannkraftverk. Videre må de samlede ulempene ikke være av et slikt omfang at de overskrider fordelene ved tiltaket. NVE kan sette krav om avbøtende tiltak som del av konsesjonsvilkårene for å redusere ulempene til et akseptabelt nivå.

I høringen var det liten motstand mot en utbygging av Vassbakke kraftverk, og det er det ingen som går imot eller frarår utbygging. Veglaget i Vassbakkedalen går likevel sterkt imot omsøkte utviding av tilkomstveien til kraftverket. Flere av høringspartene nevner at område allerede er ille tilredt av den nedlagte olivindriften i dalen. Likevel nevner de i samme uttalelse at til tross for dette har området absolutt gode naturkvaliteter og verdier innen kulturminner. Fylkesmannen i Møre og Romsdal legger vekt på ivaretaking av forhold for anadrom laksefisk og fuktkrevende arter og ønsker at NVE pålegger en tilstrekkelig minste vannføring dersom det gis konsesjon. Fylkeskommunen peker på et visst potensial for automatisk freda kulturminner i tiltaksområdet, og legger samtidig vekt på ivaretaking av forhold for anadrom laksefisk. Volda kommune peker på at eksisterende anleggsveg må så langt som mulig benyttes som tilkomstvei til kraftverket i hensyn til kulturlandskapet langs vassdraget og ved støylen. Forum for Natur og Friluftsliv mener at det omsøkte prosjektet ikke kommer i vesentlig konflikt med kvalitetene i området, men ønsker at kraftverk, rørgate og tilkomstvei må ligge i respektfull avstand fra Støylen ved en ev. utbygging. Miljøpartiet De Grønne er skeptiske til utbygging, og mener konsesjonssøknaden er mangelfull med tanke på landskapsvern, kulturvern og omtalen av levevilkår for fisk. Tussa Nett AS har som netteier og områdekonsesjonær kommentert linjetilknytningen og påpekt at det per i dag er ledig kapasitet i distribusjons- og regionalnettet for Vassbakke kraftverk. Statens vegvesen har ingen konkrete kommentarer til omsøkte kraftverk, men minner om generelle regler ved tiltak nær kommunikasjonsårer og sikkerhet generelt.

Konsekvensene for allmenne interesser er i omsøkte prosjekt hovedsakelig knyttet til fisk, biologisk mangfold og potensielt kulturminner knyttet til en gammel ferdsselsvei i tiltaksområdets nedre del. Det er ikke påvist viktige naturtyper, men det er en tidligere registrert viktig naturtype med A-verdi (naturbeitemark) som etter omsøkte planer ikke vil bli berørt. Det er få rødlistede arter direkte knyttet til elvestrengen, men det er påvist enkelte svært fuktkrevende arter. Redusert vannføring vil være negativt for disse, men en ev. pålagt minste vannføring vil kunne bøte noe på de negative virkningene dersom prosjektet realiseres. Siden kraftstasjon er planlagt ovenfor de brukbare (anadrome) gytestrekningene i vassdraget i tillegg til at det planlegges å installere en omløpsventil, mener NVE at ulempene for anadrom laksefisk i vassdraget er akseptable.

Av private interesser i tiltaksområdet, er det knyttet uenigheter rundt retten til utvidelse av tilkomstveien til kraftverket. NVE anser dette som et privatrettslig forhold.

Etter en helhetsvurdering av planene og de foreliggende uttalelsene mener NVE at fordelene av det omsøkte tiltaket er større enn skader og ulemper for allmenne og private interesser slik at kravet i vannressursloven § 25 er oppfylt. NVE gir Vassbakke Kraft AS tillatelse etter vannressursloven § 8 til bygging av Vassbakke kraftverk. Tillatelsen gis på nærmere fastsatte vilkår.

Søknad

NVE har mottatt følgende søknad fra grunneierne v/ Øyvind Eidså, datert 18.1.2013:

” (...)

Vassbakke Kraft AS ønskjer å nytte vassfallet i Vassbakkeelva i Volda kommune i Møre og Romsdal, og søker med dette om følgjande løyve:

I Etter vassressurslova, jf. § 8, om løyve til:

- *å byggje Vassbakke Kraftverk*

II Etter energilova om løyve til:

- *bygging og drift av Vassbakke Kraftverk, med tilhøyrande koplingsanlegg og kraftliner som skildra i søknaden.”*

Dravlaus kraftverk, endelig omsøkte hoveddata

TILSIG		Hovedalternativ
Nedbørfelt	km ²	6,6
Årlig tilsig til inntaket	mill.m ³	18
Spesifikk avrenning	l/s/km ²	86,5
Middelvannføring	l/s	571
Alminnelig lavvannføring	l/s	26
5-persentil sommer (1/5-30/9)	l/s	31
5-persentil vinter (1/10-30/4)	l/s	22

KRAFTVERK

Inntak	moh.	200
Avløp	moh.	55
Lengde på berørt elvestrekning	m	ca. 730
Brutto fallhøyde	m	145 m
Midlere energiekvivalent	kWh/m ³	0,34
Slukeevne, maks	l/s	1000
Minste driftsvannføring	l/s	40
Planlagt minstevannføring, sommer	l/s	25
Planlagt minstevannføring, vinter	l/s	25
Tilløpsrør, diameter	mm	700/600
Tunnel, tverrsnitt	m ²	0
Tilløpsrør/tunnel, lengde	m	ca. 730
Installert effekt, maks	MW	1,25
Brukstid	timer	7000

MAGASIN

Magasinvolum	mill. m ³	300
HRV	moh.	-
LRV	moh.	-

PRODUKSJON

Produksjon, vinter (1/10 - 30/4)	GWh	2,05
Produksjon, sommer (1/5 - 30/9)	GWh	1,95
Produksjon, årlig middel	GWh	4,0

ØKONOMI

Utbyggingskostnad	mill.kr	15
Utbyggingspris	kr/kWh	3,75

Dravlaus kraftverk, elektriske anlegg**GENERATOR**

Ytelse	MVA	1,35 MVA
Spennning	kV	0,69 kV

TRANSFORMATOR

Ytelse	MVA	1,5 MVA
Omsetning	kV/kV	0,69/22 kV/kV

NETTILKNYTNING (kraftlinjer/kabler)

Lengde	m	2,5 km
Nominell spenning	kV	22 kV
		Jordkabel

Om søker

Tiltakshaver er Vassbakke Kraft AS (organisasjonsnummer 999166040). Eierne av selskapet er grunneiere eller har nær familietilknytning til eierne av gårdsbrukene på Vassbakke i Volda kommune.

Beskrivelse av området

Utbyggingsområdet ligger i Vassbakkedalen i bygda Steinsvik, sør i Volda kommune og helt sør i Møre og Romsdal fylke. Fra sjøen (Dalsfjorden) er det ca. 2,5 km til kraftstasjonen. Nedbørfeltet er på 6,6 km² og middelvannføringen er 571 l/s. Elva renner i nordlig retning og videre ut i Fremstevannet og Vassbakkevannet før den renner ut i innerst i Dalsfjorden. Elva renner forholdsvis bratt, men er uten fosser. Like nedenfor inntaket går elva over noen glatte berg og blir kvitskummet. Elva forsvinner videre inn i skogen nedover til den nedlagte stølsvollen "Støylen" hvor området flater ut. Elvebunnen er på berg eller grodd steingrunn. Langs elvesidene er det løvskog med dominans av bjørk, rogn og or. På østsiden av dalen kommer elva fra Trollvannet. Denne elva er ikke planlagt overført til inntaket, og kommer inn i hovedelva mellom planlagt inntak og kraftstasjonen.

En del av nedbørfeltet ligger i Eid kommune i Sogn og Fjordane, men har naturlig avrenning til Vassbakkedalen. Kraftstasjonen er planlagt ca. 100 m nord for Støylen, og fra bygda til Støylen er en gammel hestekjerrevei som i senere tid har blitt gjort om til traktorvei. Ca. midtveis mellom kraftstasjonsområdet og fylkesgrensa ligger "Brøten", der det har vært seterdrift fram til ca. 1950, sela (hyttene) på Brøten er tatt vare på og har blitt gjenoppbygd.

Øst for elva i Vassbakkedalen er det nedlagte dagbruddet for Steinsvik Olivin. Selskapet gikk konkurs rundt 2009, og det har ikke vært opprydding eller terrengarrondering siden konkurs og driftstans. Det er ifølge søker uklart om det noen gang blir videre drift av dette anlegget. Fra dagbruddet går det en lastebilvei til utskipningskai i Steinsvik. Det går også en eksisterende 66 kV linje gjennom Vassbakkedalen.

Teknisk plan

Inntak

Dammen er planlagt plassert på fjellgrunn og plasstøpt i betong. I damområdet er det noe stor stein som må fjernes eller sprenges. Dammen vil få en overløpskrone på ca. 10 meter, med 2 meters høyde. Vannspeilet i dammen blir omtrent 150 m² ved normal vannføring, og noe større ved flom. På vestsida av elva vil det bli bygget inntak med rist, konus og stengeanordning. Minstevannføring vil bli tatt ut bak rista og ført i rør gjennom vannmåler som registrerer vannmengden før den blir ført tilbake til elva nedenfor dammen. Ifølge søker vil det trolig være behov for et mindre lukehus for ventiler, vannlogger med mer. Etter anleggstiden vil området rundt inntaket mest mulig grad bli tilbakeført til naturtilstand.

Rørgate

Rørgata er planlagt på vestsida av dalen, og vil bli nedgravd i hele sin lengde på ca. 730 meter. Røret har en diameter på 700/600 mm. I de nederste ca. 150 meterne vil det være behov for å sprengre noen store steinblokker i ura for å lage trasé. I resterende deler ser det ut til å være skredmasser med stein og morene under skogsbunnen. Det vil bli behov for hogst i heile rørgatelengda. Rørgata vil gå i sidebratt terreng slik at det vil være behov for å rydde skog i en bredde på ca. 12-15 m i hele traseen. Rørgata vil ligge under den kjørefaste delen av terrenget, og det vil være behov for grøfter. Det er planlagt naturlig revegetering, men det kan bli aktuelt med tilsåing og forsiktig gjødsling der det er stor fare for erosjonsskade. Terrenget skal arronderes slik at det ser mest mulig naturlig ut, og på en slik måte at det gir bedre vekstforhold for ulike vekster. Anleggsveien i forbindelse med legging av rørgate blir tilbakeført til kjørefast del av terrenget.

Kraftstasjon

Kraftstasjonen skal stå like inntil ura på vestsiden av elva. Fundamentet vil være i betong for å ta opp trykkreftene fra rørgata. Overbygget vil være i bindingsverk, med trekledning malt i naturfarger. Taket vil ha saltaksform og vil bli tekket med torv slik som gjeterhus, utlåve og sommerfjøs i nærområdet. Størrelsen vil være på ca. 50-60 m². Ved siden av kraftstasjonen vil det bli plassert en frittstående trafokiosk. Mønehøyden er foreløpig planlagt til ca. 6 m, men vil endelig bli fastsatt gjennom en ev. detaljplan.

Det skal installeres en 4 eller 5- strålet peltonturbin, der det vil bli montert en vertikal, luftkjølt generator med en installert effekt på 1,25 MW med ytelse lik 1,35 MVA. Generatoren vil produsere med spenning på 0,69 kV. Transformatoren skal omforme spenninga til 22 kV. Denne vil bli stående i egen kiosk som bare vil være tilgjengelig for autorisert driftspersonell for høyspentanlegg. Kraftstasjonen er planlagt støydempet med hengende støydempematter.

Kraftverket er planlagt med et tilsigsavhengig kjøremønster, der vannstanden i inntaket er konstant. Det er ikke planlagt effektkjøring.

Nettilknytning

Fra kraftstasjonen er det planlagt nedgravd jordkabel i skogsbilveien nordover til utløpet av Vassbakkevannet. Derfra vil jordkabelen gå i dyrka mark til påkoblingspunkt ved Marine Harvest sitt settefiskanlegg. Spenningen vil være på 22 KV, og kabellengden blir totalt på ca. 2,5 km. Terrenget der kabelen skal legges er enkelt og det forventes ikke store tekniske utfordringer ved å legge kabelen på en god og forskriftsmessig måte. Fra kraftstasjonen til inntaket kan det være aktuelt å legge lavspentkabel ved sida av rørgaterøret, for betjening av luker og til arbeidslys ved inntaket.

Grunnet fuglelivet og faren for potensiell hubrokollisjon mot kraftlinja i dalen, har søker valgt bort luftlinje til tross for økte utbyggingskostnader. Tussa Nett AS er områdekonsesjonær, og dimensjonering av kabel, kabeltverrsnitt og utførelse av dette arbeidet vil skje i nært samarbeid med Tussa. Tussa Nett vil overta drifta av høyspentanlegget.

Veier

Fra Vassbakke til Tverrelva er det en eksisterende anleggsvei til olivinbruddet. Fra Tverrelva skal det bygges en ny permanent traktorvei (ca. 100 m) på skrå ned til den gamle veien som i dag er kjørbær med traktor. Den gamle veien skal etter planene rustes opp til god traktorveistandard med minst 3 m kjørebanebredde med nødvendige grøfter.

Ryddebeltet som trengs for å lage anleggsveien i forbindelse med rørgata vil være på 12-15 m. For veiopprusting frem til kraftstasjonen vil det være behov for å rydde og kviste enkelte trær. Anleggsveien langs rørgata (ca. 730 m) skal etter anleggsfasen tilbakeføres til kjørefast terreng. I driftstiden skal det kjørefaste terrenget fungere som traktorvei og som tilsynsvei for inntaket, og veien vil kunne kjøres med for eksempel ATV eller snøskuter. Bredda på veien vil i driftsfasen bli ca. 4 m, herunder 2,5 m veibane og kring 1,5 m grøftebredde. Fra veienden ved Løkjene skal det bygges ei mindre bru (permanent) over elva og det skal legges ca. 50 m ny vei til kraftstasjonen. I veien fra kraftstasjonen til Vassbakke er det planlagt å legge høyspentkabel.

Massetak og deponi

Langs rørgata er det på to plasser aktuelt å ta ut steinmasse for veibygging. Dette er mindre rygger som har egnet masse. Overskuddsmasser og masser som ikke er godt egnet for dette, vil bli plassert på samme lokalitet som ev. uttak og det vil bli arrondert i etterkant. Ved Løkjene vil en morenerygg på et beite være aktuelt å bruke til veibygging, det vil etter planen bli arrondert tilbake til fullgodt beite. Nøyaktig behov for masser vil bli avklart når gravinga starter og en får avdekket gravemassene. Eventuelle mindre justeringer vil bli avklart med NVEs miljøtilsyn ved en ev. detaljplan.

Arealbruk

For å gjennomføre utbygginga vil det være behov for areal til rørgate og til midlertidige og permanente anlegg som vist tabell.

Inngrep	Midlertidig arealbehov (daa)	Permanent – nytt arealbehov (daa)	Ev. merknader
Reguleringsmagasin	0	0	
Overføring	0	0	
Inntaksområde	0,5	0,2	
Rørgate (vannvei)	8,5	2,8	Kjørefast del
Riggområde	0,3	0	
Veier	1,0	0,6	Skogsveiopprusting
Kraftstasjonsområde	0,6	0,2	
Massetak/deponi	0,2	0	
Nettilknytning	5	0	Kabelgrøft

Forholdet til offentlige planer

Kommuneplan

I kommunens arealplan er området disponert til landbruk, natur- og friluftsområde (LNF). På østsiden av utbyggingsområdet er det en kommunalt godkjent reguleringsplan for Steinsvik Olivin AS.

Samlet plan (SP)

Det foreligger ingen Samla plan-prosjekter som blir berørt.

Verneplan for vassdrag

Det foreligger ingen verneplaner for omsøkte elvestrekning.

Inngrepsfrie områder (INON)

Tiltaket vil ikke medføre endringer for inngrepsfrie områder.

Nasjonale laksevassdrag

Ingen nasjonale laksevassdrag blir berørt av tiltaket.

EUs vanddirektiv

Området i Vassbakkedalen er ikke med i de regionale forvaltningsplanene for vassdrag etter vannforvaltningsforskriften. Nærmeste omtalte område er ved utløpet fra Vassbakkevatnet, der Marin Harvest har vannuttak i forbindelse med et settefiskanlegg (gjeldende konsesjon).

Andreplaner og verneområder

Bergvesenet har tidligere gitt konsesjon og godkjent driftsplanene for det konkursrammede Steinsvik Olivin. Søker er ikke kjent med at tiltaket rammer områder som er omfattet av fylkesvise planer, område verna etter naturvernloven, naturmangfoldloven eller kulturminneloven, statlig sikra friluftsområde eller liknende.

Høring og distriktsbehandling

Søknaden er behandlet etter reglene i kapittel 3 i vannressursloven. Den er kunngjort og lagt ut til offentlig ettersyn. I tillegg har søknaden vært sendt lokale myndigheter og interesseorganisasjoner, samt berørte parter for uttalelse sammen med 13 andre søknader om småkraftverk i Ørsta og Volda kommuner. NVE var på befaring i området den 18.06.2013 sammen med representanter for søkeren, FNF Møre og Romsdal og grunneierne. Høringsuttalelsene har vært forelagt søkeren for kommentar.

Høringspartenes egne oppsummeringer er gjengitt der slike foreligger. Andre uttalelser er forkortet av NVE. Fullstendige uttalelser er tilgjengelige via offentlig postjournal og/eller NVEs nettsider.

NVE har mottatt følgende kommentarer til søknaden:

Volda kommune vedtok følgende uttalelse på møte i formannskapet den 21.05.2013:

"Volda kommune ser svært positivt på den auka verdiskaping og det grunnlag for næringsutvikling og busetnad som utbygging av småkraftverk vil kunne gje i dei ulike bygdela i kommunen og regionen.

...

Vassbakke kraftverk vert tilradd konsesjon - eksisterande anleggsveg må så langt mogeleg nyttast som tilkomst også til kraftanlegget, jf. merknad knytt til vegframføring til kraftstasjon og behov for omsyn til kulturlandskapet langs elva, vatna og ved støylen."

Fylkesmannen i Møre og Romsdal har i brev datert 21.05.2013 gitt følgende uttalelse:

"Etter Fylkesmannens vurdering tilfredsstiller søknadene for Dravlaus, Vassbakke og Osdalen kravet til kunnskapsgrunnlaget i naturmangfaldlova (§ 8).

...

Av rapporten har vi elles merka oss at det er påvist eit femtital ulike artar av mosar. Dette er eit høgt tal samanlikna med den kunnskapen som ein elles har om andre vassdragsområde i regionen. Det er også spesielt at den svært fuktkrevjande arten hinnebregne vart registrert meir eller mindre langs heile den aktuelle elvestrekninga. Sjølv om arten ikkje lenger er raudlista, er han ut frå kjent kunnskap tross alt sjeldan langs vassdraga i Møre og Romsdal. I Vassbakkedalen har arten ein av sine rikaste førekomstar på Sunnmøre og utbreiinga minkar når ein kjem lenger nord i fylket. Stort sett veks han ikkje lenger nord enn til Møre og Romsdal. (Kjelde Artskart). Med bakgrunn i dette saknar vi ei nærmare vurdering av det som er spesielt for dette vassdragsområdet og som mellom anna burde kome fram i den samla vurderinga og vurderinga av usikkerheit i omfang og konsekvens.

Det har likevel ikkje kome fram naturfaglege opplysningar i rapporten som gir indikasjonar på at ei endring av den naturlege vassføringa i elva vil få vesentlege negative konsekvensar for det terrestriske naturmiljøet, men ein del er usikkert. Ut frå omsynet til det terrestriske naturmiljøet, vil vi difor rå til ei størst mogleg minstevassføring i elva.

Vassdragsøkologi

Tidlegare gikk det anadrom fisk opp i Vassbakkevatnet og vidare innover i dalbotnen. I samband med etablering av settefiskanlegg i Steinsvika vart det bygt ein terskel i vatnet og fiskens vandring frå Steinsvikelva til Vassbakkevatnet vart stansa. Settefiskanlegget har i ny konsesjon fått løyve til framleis å ha terskel i vatnet. I samband med dette fikk Fylkesmannen fullmakt til å pålegge at det blir etablert fisketrapp. Pålegget er no gitt og vi føreset at trappa blir snarleg bygt.

Ein føresetnad for å lukkast med å reetablere anadrome bestandar i vassdraget er tilgang på gyte- og produksjonsstrekningar oppstrøms Vassbakkvatnet. Her finn vi elveavsnitta mellom Vassbakkvatnet og Fremstevatnet og oppstrøms Fremstevatnet gjennom Løkjene og vidare.

Planlagt lokalitet for Vassbakke kraftverk oppstraums Løkjene ligg på opphavleg lakseførande strekning. Det er viktig at øvre lakseførande strekning blir minst mogleg påverka. Det vil derfor vere avgjerande for fiskeribiologiske tilhøve og framtidige produksjon av androm fisk oppstraums Fremstevatnet, at kraftstasjonen vert bygd så langt oppstraums Fremstevatn og Løkjene som mogleg. Dette vil kome heile lakseførande strekning ned til utløpet i fjorden til gode. Vidare må det vere tilstrekkeleg minstevassføring som best mogeleg sikrar livstilhøva i elva på regulert strekning oppstraums stasjonen.

Vi kan ikkje sjå at det er naudsynt med behandling av tiltaket etter laks- og innlandsfisklova.

Landskap

Olivinbrotet dominerer landskapsbiletet i Vassbakkedalen i dag. Ser ein bort frå dette utgjør likevel strekninga frå Fremstevatnet via Løkjene til Støylen eit vakkert landskapsområde. Det må takast særlege omsyn ved framføring/opprusting av vegen i dette området.

Konklusjon

Ut frå ei samla vurdering kan vi tilrå søknaden, men ber om at ein trekk kraftverket så langt tilbake som mogleg slik at anadrom strekning ikkje blir skadelidande. Det må vidare takast særlege omsyn til kulturlandskapet ved vegbygging i området.”

Møre og Romsdal fylkeskommune har gitt en uttalelse i brev datert 08.05.2013, med tilslutning fra fylkesutvalget i møte den 27.05.2013.

Det savnes generelt en kartlegging av kulturminner og kulturmiljø, og det vil være behov for arkeologisk registrering i forhold til undersøkelsesplikta og § 9 i kulturminneloven. Det pekes for Vassbakke kraftverk sin del på et visst potensial for funn av automatisk freda kulturminner skjult under markoverflaten, samt at det er registrert 7 SEFRAK- objekt i området tiltaket kan komme i konflikt med.

Det blir uttalt at utbygging av småkraftverk som omsøkt vil bedre strømforsyningen i fylket og øke andelen fornybar energi, og gi økt verdiskaping og næringsutvikling med betydning både for kommune, lokalsamfunn og den enkelte grunneier.

Fylkeskommunen viser ellers til at ”Søre Sunnmøre vassområde” arbeider konkret med utforming av tiltak i bl.a. Vassbakke, og har følgende innspill som vannregionmyndighet:

”-Ved nye inngrep i ein vassforekomst er det i § 12 i vassforskrifta lagt stor vekt på å avgrense negativ påverknad. For å kunne følgje opp dette i etterkant, vil det vere eit vilkår at ein har tilstrekkeleg kunnskap om miljøtilstanden knytt til vassdraget før utbygging.

- Saksbehandlinga av søknadane må samordnast med tiltaksanalysearbeidet i Søre Sunnmøre vassområde.

- Ein ber om at det blir retta særskilt fokus på dei anadrome elvestrekningane, slik at kraftutbygginga ikkje er til hinder for vandring, reproduksjon og levesett for laks og sjøaure. Ein må her også sjå på sumverknad av eventuell påverknad/reduksjon av laks- og aurebestanden i området.”

Statens vegvesen Region midt uttaler i brev datert 13.03.2013 på generelt grunnlag at ikke merknader til småkraftverk om det ikke fører til uheldige trafikale forhold langs offentlig vei, og forutsetter at de blir involvert i sakene der det blir aktuelt med vurderinger og tillatelser etter vegloven.

Tussa Nett AS skriver i brev datert 20.03.2013 at det i følge Statnett ikke er ledig kapasitet i sentralnettet til innmating av produksjon før 420 kV ledningen Ørskog-Fardal blir satt i drift i løpet av 2015. For Dravlaus kraftverk og Vassbakke kraftverk sies det følgende:

”Dravlaus og Vassbakke kraftverk vil mate effekt inn mot Åmela transformatorstasjon og vidare mot SFE sitt regionalnett i Sogn og Fjordane. Det ligg føre mange planar om byggjing av småkraftverk i dette nettområdet. Nokre kraftverk har fått konsesjon, men har førebels ikkje bygd på grunn av manglande kapasitet i sentralnettet. Pr. i dag er det ledig kapasitet i distribusjons- og regionalnettet for at Dravlaus og Vassbakke skal kunne mate effekt inn i nettet. Dersom alle planlagde småkraftverk i området blir utbygd, vil det ikkje vere kapasitet i nettet til å ta i mot all ny produksjon saman med eksisterande produksjon. Avhengig av kor mange småkraftverk som blir utbygd, vil det kunne bli nødvendig å forsterke 22 kV nettet frå Aksnes til Åmela. Det vil også verte nødvendig å auke kapasiteten for 66 kV linjene ut frå Åmela/Åheim-området. Dersom vi kan byggje om 66 kV samleskinna i Åmela, kan ein fordele produksjonen mellom regionalnettslinjene ut av området og på den måten få plass til meir innmating av

produksjon utan å oppgradere 66 kV linjene. Vidare i SFE sitt regionalnett vil det vere behov for å auke transformorkapasiteten i Leivdal og/eller Bryggja.

Dersom NVE ønskjer en oversikt over kostnadene for nettforsterkingar som må gjerast for at dei omsøkte småkraftverka skal kunne knytast til nettet, så kan vi kome tilbake til det.

Det er viktig for Tussa Nett AS at alle kraftverka blir handsama samtidig. Då veit vi om lag kor mykje effekt som skal matast inn i nettet slik at nødvendige nettforsterkningane blir tilstrekkeleg dimensjonert, men samtidig ikkje overdimensjonert."

Istad Nett AS uttaler i brev datert 25.03.2013 at de stiller seg bak brevet fra Tussa Nett AS.

Forum for Natur og Friluftsliv i Møre og Romsdal (FNF) har gitt uttalelse i brev datert 10.05.2013. Det gis innledningsvis uttrykk for at behandling av søknader i pakker stiller store krav til høringspartene, og at føre-var-prinsippet blir viktigere enn ved behandling av enkeltsaker. Det gis også en drøfting av problematikken rundt samla belastning av alle søknadene, der det særlig etterlyses en tilsvarende vurdering for Austefjord-området, slik det er gjort for Hjørundfjorden. Videre vises det til NVEs rapport 2-2010 "*Etterundersøkelser ved små kraftverk. Sumvirkninger på landskap*" som konkluderer med at sumvirkningene er akseptable der eksponerte fossefall ikke er tillatt utbygd, og at veibygging i forbindelse med tiltakene står for en større del av landskapsinngrepene enn forventa.

I forhold til biologisk mangfold, peker FNF på at når det blir et større utbyggingstrykk i elvene, vil reserverevir bli viktigere for sårbare arter som strandsnipe, fossefall, oter og flere hakkespettarter. FNF drøfter også problemstillinger mht. bruk av lokale kunnskapskilder, og savner en vurdering av om småkraftutbyggingens angivelige positive konsekvenser som "vekst og trivsel" har slått til, samtidig som det vises til at ny dokumentasjon av vann og vassdrag blir høyt verdsatt som kilde til naturopplevelser. Det etterlyses også større vektlegging av fagområder som friluftsliv, estetikk, landskap og kulturverdier, og FNF mener at det også for disse tema burde vært stilt krav til kunnskapsgrunnlaget på samme måte som for biologisk mangfold.

I forbindelse med forholdet til vannforskriftens miljømålsetninger, mener FNF at det kan være nødvendig å avslå småkraftsøknader i vassdrag der utbygging kan føre til at miljøtilstanden i vassdrag kan bli redusert til dårligere enn "god tilstand". Det vises til at i arbeidet med vannforskriften er pekt på at det kan være aktuelt å stille strengere miljøkrav ved kraftutbygginger og andre inngrep i vassdrag, og at revisjon av konsesjonsvilkår kan være aktuelt for noen kraftverk for å bedre miljøtilstanden. Behandlingen av småkraftsøknader i Ørsta og Volda må trekke mot de samme mål som Søre Sunnmøre vassområde.

FNF viser til at det finnes eksempler på at linjenett og – kapasitet kan være begrensende for produksjonen i små kraftverk. Dette kan ikke være argument for utbygging av nye kraftverk. NVE må ellers se nødvendig utbygging av linjer og annen infrastruktur i sammenheng med småkraftsøknadene. FNF peker også på at småkraftverk har liten produksjon når kraftbehovet er størst.

FNF henviser ellers til gjennomførte etterundersøkelser i tilknytning til små kraftverk, som viser at det er behov for større kontroll med at konsesjonsvilkårene blir fulgt. Det listes konkrete tema, og det vises til FNFs egne erfaringer som innebærer en skepsis til nye kraftutbygginger pga. avvik mellom hva som er konsesjonsgitt og hva som er bygd.

Avslutningsvis i de generelle merknadene forutsettes det at det kreves av utbyggerne at den beste teknologien blir brukt for å redusere miljøkonsekvensene, eksemplifisert ved coanda-inntak.

Når det konkret gjelder Vassbakke kraftverk, har FNF følgende uttalelse:

"Vassdraget ber preg av tidlegare inngrep og landskapet kan omtalast som eit herja landskap, men nokre naturkvalitetar og kulturminne er framleis intakte. Vassbakkevatnet og Fremstevatnet har gode opplevingskvalitetar. Særleg det meandrerande elvepartiet nedstraums det planlagde kraftverket. Også oppstraums inntaket er der landskap av stor verdi. Då ingen av desse kvalitetane kjem i konflikt med tiltaket, har vi få merknader til søknaden.

Bioreg AS sitt forslag for å følgje opp bestanden av hinnebregne er godt og viktig. Ei slik overvaking av langtidsverknadane av ei vassdragsregulering må ha nasjonal verdi, og kostnaden knytt til programmet bør difor ikkje kvile på Vassbakke kraftverk åleine. Vi ser at tiltakshavar har fått merknad frå Fylkesmannen angående kulturlandskapet ved Støylen. Denne konflikten må finne si løysing gjennom ein dialog som tek vare på gamlevegen, steingardane, hustuftene og det opne landskapet. Kraftverk, røyrgate og tilkomstveg må ligge i respektfull avstand frå Støylen.

Eit mål for framtida må vere å få anadrom fisk tilbake i heile vassdraget, frå fjorden til Løkjene, og å betre tilhøva for dei bestandane av aure og røyr som er der i dag. Dette er utfordringar Volda kornmune har spelt inn i vassdirektiv- arbeidet. Vi kan ikkje sjå at det omsøkte tiltaket vil vere til hinder for dette. Om det vert teke omsyn til desse merknadane, kan vi tilrå at Vassbakke kraftverk får konsesjon.

Viss det blir sett vilkår om at fiskebestandane ikkje blir skadelidande, landskapet ikkje får unødvendige inngrep og at det blir sett ei minstevassføring, har vi ikkje merknader til søknaden."

Miljøpartiet De Grønne (MDG) skriver i brev datert 07.05.2013 at mange elver allerede er utbygd i Ørsta og Volda, og at det vil gjenstå svært få dersom det gis konsesjon til ytterligere 14 kraftverk. Dette ville være uheldig med tanke på artsmangfoldet, turisme og natur- og kulturopplevelse.

MDG er positive til fornybar energi, men peker på at utbygging av småelver vil gi varige og dramatiske inngrep i den enkelte elv. NVE bes om å legge stor vekt på artsmangfoldet, samt viser til at veibygging kan ha stor landskapsmessig konsekvens. MDG savner en samlet konsekvensvurdering for linjenettet etter utbygging, og peker på at småkraftverk bør ha en plan for hvordan de kan bidra med beredskapsstrøm ved regionale strømbrydd. Det etterlyses også plan for kontroll av utbyggingene, og slike bør foreligge før konsesjon blir gitt, og det påpekes at det er en svakhet med søknadene at de ikke er visjonære i forhold til samarbeid med, og lokalisering av landbasert fiskeoppdrett.

Når det konkret gjelder Vassbakke kraftverk, er MDG skeptisk til utbygging, og mener konsesjonssøknaden er mangelfull med tanke på landskapsvern, kulturvern og omtalen av levevilkår for fisk. I tillegg påpeker de at Vassbakkedalen er ille tilredd av tidligere olivindrift, og er et eksempel på forlatt anleggsvirksomhet i urørt natur.

Veglaget i Vassbakkedalen har også kommet med en uttalelse i saken den 02.05.2013 med bakgrunn i årsmøtet for veglaget (vedlegg er ikke gjengitt):

"I Vassbakke Kraft AS sin konsesjonssøknad om utbygging av Vassbakke kraftverk er det lagt opp til å utvide den gamle vegen frå Tverrelva til kraftverket ved Støylen.

For om lag 10 år sidan søkte Steinsvik Olivin AS om å nytte den same traseen til olivinuttak i Raudehammaren. Det vart då frå mange hald uttrykt sterk motstand mot å øydelegge denne vegen og det vart lagt fram omfattande dokumentasjon på vegen sin kulturhistoriske verdi. (Sjå vedlegg) Protestane vart tekne til følgje og tilkomstveg til mineraluttaket vart lagt lenger oppe i fjellsida.

I Vassbakke Kraft AS sin konsesjonssøknad er det no sagt at vegen vart øydelagd under prøveuttak av olivin i 2001. Dette er ikkje rett. Det vart rett nok køyrd på noko grusmasse enkelte stader. I tillegg har gardbrukarane på Vassbakke, vel både før og etter dette prøveuttaket, køyrd på grus nokre stader for å gjere vegen betre framkomeleg med traktor. Vegen er av den grunn ikkje øydelagd. Det var ikkje fjerna noko frå vegen og dersom ein fjernar grusmassa som vart påkøyrd, vil vegen framstå slik den var.

Vegen går i dag heilt i vasskanten av Fremstevatnet med berghammaren tett innpå på øvste sida. Utviding av vegen til min 3 m breidde i tillegg til grøfter slik det er omtalt i Vassbakke Kraft AS sin konsesjonssøknad vil difor også føre til store inngrep i naturmiljøet langs Fremstevatnet.

Konklusjon:

Veglaget går sterkt imot at vegen skal utvidast slik Vassbakke Kraft AS har omtalt i sin konsesjonssøknad."

Søkers svar på høringsuttalelsene

Søker svar på høringsuttalelsene er gjengitt i sin helhet. Dokumenter er datert 11.06.2013.

"Vassbakke kraft AS har fått oversendt følgjande høyringsuttale frå NVE i samband med høyringsperiode febr. – mai – 2013 for kommentar:

- *Statens vegvesen dat 13.03.13*
- *Tussa Nett AS dat 20.03.13*
- *Istad Nett AS dat 25.03.13*
- *Miljøpartiet De Grønne Ørsta/ Volda dat 07.05.13*
- *Møre og Romsdal fylkeskommune dat 08.05.13*
- *Veglaget i Vassbakkedalen v Ola Steinsvik dat 07.05.13*
- *Forum for natur og friluftsliv Møre og Romsdal dat 10.05.13*
- *Fylkesmannen i Møre og Romsdal dat 21.05.13*
- *Volda Kommune dat 22.05.13.*
- *Fylkesordføraren dat 29.05.13*

Statens vegvesen dat 13.03.13

Vegvesenet har ikkje merknader til prosjekta, om dette ikkje fører til uheldige trafikale forhold langs offentlig veg, og at sakene vert følgd vanleg sakshandsaming.

Kommentar: Prosjektet vil ikkje ha avkjørsle eller direkte berøre off. veg som krev løyve- Ingen kommentar.

Tussa Nett AS dat 20.03.13

Tussa Nett orienterer om planlagt innmating mot SFE sitt nett (Åmela/ Åheim). Det er i dag ledig kapasitet i distribusjons- og regionalnettet for Vassbakke og Dravlaus kraftverk. Om alle planlagte og omsøkte prosjekt vert bygt, må det ombyggingar til i Åmela . I SFE sitt område kan det vere behov for større transformator i Leivdal eller på Bryggja. Positivt til samla behandling slik at nettforsterkingar vert rett dimensjonerte.

Kommentar: Vassbakke kraft er glad for at regional- og distribusjonsnettet har kapasitet til å ta imot produksjonen, og at SFE/ Tussa har planar om forsterkningar som ikkje verkar så omfattande, dersom det skal bli utbygging av alle omsøkte og skisserte prosjekt i området. Vi registrer at Tussa allereide har bygt koblingskiosk på Marin Harvest sitt område i Steinsvik, med ledig avgang og brytarfelt for Vassbakke. Vi imøteser eit godt samarbeid med nettselskapa som sidan 60-tallet har hatt 66 kV linje gjennom Vassbakkedalen.

Istad Nett AS dat 25.03.13

Istad Nett AS, bekrefter høyringsuttalen frå Tussa Nett AS dat. 20.3 , med vedleggsnotat frå Sogn og Fjordane Energiverk.

Kommentar: ingen.

Miljøpartiet De Grønne Ørsta/ Volda (MDG) dat 07.05.13

MDP er generelt positive til energi frå fornybare kjelder. MDP har generelle synspunkt som gjeld alle dei 14 søknadane i Ørsta-/ Voldapakken, dette gjeld artsmangfald, anleggsveggar, linjekapasitet, beredskap, kontrolltiltak under og etter utbygging, og andre framtidige næringsinteresser.

For Vassbakke kraftverk har dei følgjande uttale: Denne dalen er ille tilreidd av anlegg for olivinutvinning, som ikkje er idrift. Såra i naturen er eit døme på at anleggsverksemd ikkje vert retta opp etter at anleggsmaskiner har vore i eit tidlegare urøyvd naturområde. Konesjonssøknaden er mangelfull med tanke på landskapsvern og kulturvern, og med tanke på levekår for fisk. MDG er skeptiske til søknaden slik den ligg føre.

Kommentar: Vi er samd med MDP at landskapet olivinbrotet er ei skam for området og burde ikkje ha vore starta opp. Utbygginga skjedde mot Vassbakkegardane sin vilje, og forslaget om at det vart stilt krav til fond for opprydding ved eventuell opphøyr, fekk ikkje fleirtall i kommunen. NVE har heldigvis ein annan standard og praksis for å krevje terrengarronding ved nye kraftanlegg, noko vi er glade for. Det er tydeleg at MDP ikkje kjenner til rutine til NVE ang detaljplanlegging og kontrollar i plan, utbygging og driftsfasen.

Vi har stor tillit til vurderingane til bla. fylkesmannen, fylkeskommunen, Volda kommune og forum for natur og friluftsliv. Den biologiske mangfaldsrapporten får skryt frå fylkesmannen, og det er bla. gjort tilleggsundersøking på fisk, gyting , ål og elvemusling. Kraftverket er trekt oppom der det er vurdert å vere gyteforhold, det er teke omsyn til Stølsområdet og gamle tufter for utlode på Løkjene osv. Sluttkommentaren som seier at MDG er skeptiske til søknaden slik den ligg føre, er likevel av dei mest positive sluttkommentarane frå partiet.

Møre og Romsdal fylkeskommune dat 08.05.13

Minner generelt om generelle krav til undersøkjingsplikt og kulturminnelova, det vert teke litt atterhald i høyringane sidan dei ikkje kjenner områda godt nok. For Vassbakke kraftverk er det spesielt nevnt: "eit visst potensiale for funn av automatiske freda kulturminne skjult under markoverflaten. Her er 7 SEFRAK- registret kulturminne og det kan vere direkte konflikt konflikt mellom desse og utbyggingsplanane. Kraftstasjon ligg på kote 55."

Fylkeskommunen minner om at det i Møre og Romsdal er stort kraftunderskot og er positive til verdiskaping som gir grunnlag for næringsutvikling og busetnad.

Vassregionsmyndigheit- (VRM), med Søre Sunnmøre vassområde opplyser om at det er tiltaksarbeid i Vassbakkeelva, og forsøk med å reetablere anadrom elvestrekning, og at tiltaket ikkje må verte til hinder for vandring, reproduksjon og levesett for laks og sjøaure.

Kommentar: Det er ikkje stilt krav om arkeologisk registrering med gravemaskin, men det vil vere behov for synfaring/ registrering visuelt/ prøvestikking. Vi har fått informasjon om dei 7 SEFRAK registreringane frå fylkeskommunen. Dette er 4 gamle fjøsmurar og vakarhuset på Støylen og i tillegg restane etter dei to utlødemurane i Løkjene.. Ingen av desse kulturminna vil vere berørt av utbygginga.

Det er positivt at fylkeskommunen ser på verdiskapinga i lokalsamfunnet som utbygging og drift av kraftverk vil gi.

Vassregionsmyndighetene peikar på tiltaket i Vassbakkeelva. Dette har til hensikt å opne oppatt fiskesperra frå 1989. Sperra er lokalisert til utløpsosen av Vassbakkevatnet. Denne har Marin Harvest fått pålegg om å etablere "fisketrapp" i forbindelse med vassuttak til smoltproduksjon og regulering av Vassbakkevatnet. Tiltaket ligg ca 1,5 km nedanfor kraftverket. Undersøkingane i den biologiske mangfaldsrapporten ang fiske og gyteforhold konkluderer med at kraftverksplanane ikkje verte til hinder for dette. I elva i Løkjene og i Fremstevatnet har det lagt seg mykje finstoff frå olivindrifta som kan skade gyteplassar. Ved eventuell oppstart av ny olivinproduksjon som er planlagt med finknusing i dalen, vil vi ta det for gitt at selskapet får krav om å lage og drifte sedimenteringsbasseng ved Støylen/ Løkjene på ein for miljøet god metode. Vi antar dei då vil ha behov for den opprusta traktorvegen for å drifte dette. Vassbakke kraft ser positivt på at vassdraget vert lagt til rette for fiskeoppgang og reproduksjon.

Veglaget i Vassbakkedalen v Ola Steinsvik dat 07.05.13

Uttalen til veglaget vart i årsmøte 17/4 vedteke med 5 stemmer for (Steinsvik) og 2 stemmer mot (Vassbakke). I høyringsfråsegna viser veglaget til jordskiftesak 10/2000-15.10 avslutta 19/11-2004.

I uttale til søknaden vert det opplyst av for om lag 10 år sidan søkte Steinsvik Olivin om å nytte den same traseen til olivinuttak i Raudehammaren, og at det då vart uttrykt sterk motstand mot dette frå mange hald. Fleirtallet nektar for at det vart gjort øydeleggingar på vegen etter prøveuttak i 2001, men at det seinare har vore påført grus på traktorvegen. Dei er bekymra for naturmiljøet langs Fremstevatnet om vegen vert utvida til 3 m.

Fleirtallet i veglaget går sterkt imot at vegen skal utvidast slik Vassbakke kraft har omtalt i sin konsesjonssøknad.

Kommentar: Det var dei 5 Steinsvik gardane som 15.10-2000 fremja jordskifte og kravde reglar for vegen med tanke på standard og kostnadsfordeling. Jordskiftesaka var behandla i 2003 og 2004. Reguleringsplanen for olivinvegen hadde vore på høyring frå hausten 2002 og vart vedteken før sommaren 2003. Steinsvik Olivin varsla i sept 2002 om oppstart av reguleringsarbeid, og kart av okt 2002 viser anleggsvegen planlagt oppe på Kleivahammaren ved Fremstevatnet, dette var før høyringane til planane var sendt inn og vurdert. Det var relativ stor motstand mot reguleringsplanen, men det er feil å hevde at høyringane endra vegtraseen. Å bruke 5 av dei mange høyringsuttalane i 2002/2003, er å ta saka ut av samanheng, og er ikkje balansert i høve til det som då var saka. Den gamle hestesledevegen gjekk inntil for ca 100 år sidan over Kleivahammaren. Stigninga på vegen gjorde at då gjekk karane saman om å frakte stein og heller over isen på Fremstevatnet for byggje den flate vegen langs vatnet. Ny veg gjorde at dei kunne frakte større lass til gards.

Prøveuttaket i 2001 gjorde stor skade på vegen, då det var den første massekøyninga ut frå området ved støylen. Kanskje burde søkjar ha brukt ei mildare formulering enn øydelegging om dette, men slik opplevde ein del eldre personar i bygda det då.

I jordskiftet forslo Vassbakke å vurdere andre trasear for traktorveg til 3 m, då det var planlagt olivinveg. Dette vart då avist av Steinsvik som kravde å få vegen slik som seinare vedteken i jordskifte. Vassbakkebruka dekkjer 60 % av kostnaden og dei 5 Steinsvikbruka dekkjer 40 % av vegkostnaden. Det er bruk for ein traktorveg forbi Fremste vatnet uavhengig av kraftutbygging, pga orkanskadde skogteigar og drift av jorbrukseigedomar.

Vassbakke har ikkje annan tilkome til sine teigar, og må ruste opp vegen til høveleg landbruksdrift, uavhengig av om det vert kraftutbygging eller ikkje. Retten til å byggje 3 m veg som vist i søknaden, er ikkje imøtegått av fleirtallet i veglaget.

Forum for natur og friluftsliv Møre og Romsdal dat 10.05.13

Forumet er eit samarbeidsforum for natur og friluftsjnteresserte organisasjonar i Møre og Romsdal. Uttalen er diskutert med Norges jeger og fiskeforeining i M og R, friluftsrådet Ålesund og omegn, Ålesund og Sunnmøre turistforeining og Naturvernforbundet i Ørsta/ Volda. Forumet har innleidningsvis åtte fokusområde som er bakteppe og grunnlag for vurderingane som er gjort for det enkelte anlegg.

Spesifikt for Vassbakke Kraftverk:

Vassdraget ber preg av tidlegare inngrep og landskapet er herja, men nokre kvalitetar og kulturminne er intakte. Det er gode opplevingskvalitetar både nedanfor kraftverket og ovanfor inntaket. Då ingen av desse kvalitetane kjem i konflikt med tiltaket, har vi få merknader til søknaden. Hinnebregneproblematikken og ønskje om oppfølging vert kommentert, også kulturellandskapet ved Støylen, samt at kratstasjon, røyrgate og veg må ligge i respektfull avstand frå Støylen. Positiv til å få anadrom fisk i heile vassdrag og ser ikkje at tiltaket vil vere til hinder for dette.

Det vert tilrådt at Vassbakke kraftverk får konsesjon. Det vert teke atterhald om at fiskebestand ikkje vert skadelidande, at ein unngår unødvendige inngrep, og at det vert sett ei minstevassføring.

Kommentar: Uttalen frå forum for natur og friluftsliv ber preg av at søknaden har vore godt studert med underliggande rapportar, samt at område har vore grundig befart. Vi legg også merke til at området ovanfor inntaket er kommentert, noko som igjen viser grundigheita. Skildringa av landskapet som er herja, føler vi oss rimeleg sikker på gjeld slik landskapet ligg att etter den uheldige olivinsatsinga. Atterhalda som er tekne er fornuftige, og vil verte teke med i detaljplanar når det eventuelt vert gjeve konsesjon.

Fylkesmannen i Møre og Romsdal dat 21.05.13

Etter Fylkesmannens vurdering tilfredstiller søknaden for Vassbakke kraftverk kravet til kunnskapsgrunnlag i naturmangfaldslova.

Fylkesmannen vil ikkje frårå eventuell utbygging av Vassbakke kraftverk.

Biologisk mangfald: Rapporten gir ei god oversikt ang kunnskapsgrunnlaget for området. Gråor-heggskogen og hinnebregna kunne vore betre belyst. Det har ikkje kome fram naturfaglege opplysningar i rapporten som gir indikasjonar på at endring i den naturlege vassføringa vil få negativ konsekvens for miljøet, rår til minstevassføring.

Vassdragøkologi: informerer om fisketrapp ved Vassbakevatnet og ønske om å reetablere anadrome bestander med gode gyte- og produksjonstrekingar

Konklusjon: Utifrå samla vurdering kan fylkesmannen tilrå søknaden, men ber om at ein trekkjer kraftverket så langt tilbake som muleg slik at anadrom strekning ikkje blir skadelidande. Det må vidare takast særlege omsyn til kulturlandskapet ved vegbygging i området.

Kommentar: Det er godt at fylkesmannen vurderer søknaden og innhaldet i mangfaldsrapporten som god, og ei svekking av den naturlege vasstanden på elvestrekninga vil ha lite å bety. Restvassføringa, minstevassføring og lav slukeevne på anlegget vil bidra til dette.

Gyteforhold registreringa i mangfaldsrapporten syner at det er dårlige gyteforhold like nedanfor stasjonen, og at det ikkje er gyteforhold ovanfor kraftstasjonen. Vandringshinderet for fisk ligg like ovanfor stasjonen. Sidan det ikkje er gyteforhold oppstraums stasjonen er vi usikker på om det er rett å trekke stasjonen noko nærmare Støylen og dei viktige kulturlandskapsområda der, som søkjar og fleire høyringspartar er opptekne av. Det er teknisk muleg å trekke stasjonen oppover, men dette betyr at stasjon og rørgatetrase vil komme nærmare Støylen. Vi synes at ut frå innspela, så er ikkje stasjonsplasseringa ugunstig.

Vassbakke kraft er glade for den positive konklusjonen til fylkesmannen, og vil gje vårt bidrag både til fiske, omsyn til kulturlandskap og skånsom vegbygging.

Volda Kommune dat 22.05.13.

Samrøystes vedtak i formannskapet etter administrasjonen si tilråding.

Volda kommune ser svært positivt på den auka verdiskaping og det grunnlag for næringsutvikling og busetnad som utbygging av småkraftverk vil kunne gje i dei ulike bygdelag i kommunen og regionen.

Vassbakke Kraftverk vert tilrådd konsesjon- eksiterande anleggsveg må så langt mogeleg nyttast som tilkomst også til kraftanlegget, jf merknad knytt til vegframføring til kraftstasjonen, behov for kulturlandskapet langs elva, vatna og ved støylen.

Kommentar Vassbakke kraft er glad for den generelle positive viljen som administrasjonen og formannskapet viser, og at det er semje om at vårt kraftverkprosjekt vert tilrådd konsesjon.

Då innstillinga frå adm. var klar, og vi såg at det var ønske om at anleggsvegen skulle nyttast sør om Fremstevatnet, tok vi kontakt med grunneigaren på 131/2 for å undersøkje om det var muleg å få kjøpt grunn eller få vegretten overført frå den gamle traktorvegen til ny veg. Grunneigaren har mykje orkanskadd tømmer liggande på sin teig og var i veglagsmøte imot opprusting av jordskiftevegen langs Fremstevatnet. I brev dat 23.5.2013 skriv grunneigaren til Vassbakke kraft og seier at han ikkje vil gi løyve til bygging av anleggsveg til Vassbakke kraft over sin teig, som etterspurt i telefonsamtale. Denne avgjerda må vi respektere.

Området der vi vurderte alternativ vegtrase har stor høgdeforskjell, vegen ville få store skjeringar/ fyllingar, men sidan grunneigaren har store mengder orkanskadd skog og var svært bekymra for naturmiljøet langs vatnet, håpa vi på ei løysing. Vi har prøvd å få til eit alternativ til søknaden, men lukkast ikkje. Vi er usikre på om denne løysinga med den store høgdeskilnaden, skjeringar/ fyllingar ville verte betre for landskapet. Om grunneigaren ombestemmer seg, vil vi vere opne for å ta dette som ei mindre endring av søknaden/ konsesjon/ detaljplan. Søknaden vil derfor stå som omsøkt, då Vassbakke ikkje har andre vegrettar til sitt område enn kva som er vist til i søknaden. Veg frå Olivinbrotet via Støylen vurderer vi som uaktuelt då det vil skade det viktige kulturlandskapet der, vi har derfor ikkje kontakta grunneigaren der for å få til løyve.

Fylkesordføraren dat 29.05.13.

Einstemmig vedtak: fylkesutvalet i Møre og Romsdal sluttar seg til fråsegnen gitt i fylkesrådmannen sitt brev 8.5.13

Ingen kommentar.

Oppsummering:

Ingen av høyringspartane er imot at det vert gjeve konsesjon. Ein viss skepsis til planane kan ein lese utav nokre høyringar. Høyringspartane er som søkjar, opptekne av å gjere utbygginga så skånsom som muleg. Ved konsesjon vil Vassbakke kraft utarbeide detaljplanar og sørge for utbygging, der landskapet og miljøet vil verte halde i god hevd, til glede for ålmenta i fleire generasjonar."

NVEs vurdering

Hydrologiske virkninger av utbyggingen

Kraftverket utnytter et nedbørfelt på 6,6 km² ved inntaket, og middelvannføringen er beregnet til 571 l/s. Effektiv innsjøprosent er på 1,9 % og nedbørfeltet har en brendel på 0 % og en snaufjellandel på 74 %. Avrenningen varierer fra år til år med flommer hele året. Laveste vannføring opptrer gjerne på våren og forsommeren. 5-persentil sommer- og vintervannføring er beregnet til henholdsvis 31 og 22 l/s. Alminnelig lavvannføring for vassdraget ved inntaket er beregnet til 26 l/s. Maksimal slukeevne i kraftverket er planlagt til 1,0 m³/s og minste driftsvannføring 40 l/s. Det er foreslått å slippe en minstevannføring på 25 l/s hele året. Ifølge søknaden vil dette medføre at 65 % av tilgjengelig vannmengde benyttes til kraftproduksjon.

NVE har ikke kontrollert det hydrologiske grunnlaget i søknaden, og vil presisere at det er i søkers interesse at disse stemmer. Alle beregninger på basis av andre målte vassdrag vil ved skalering til det aktuelle vassdraget være beheftet med feilkilder. Dersom spesifikt normalavløp er beregnet med bakgrunn i NVEs avrenningskart, vil vi påpeke at disse har en usikkerhet på +/- 20 % og at usikkerheten øker for små nedbørfelt.

Med en maksimal slukeevne tilsvarende 175 % av middelvannføringen og foreslått minstevannføring på 25 l/s, vil dette gi en restvannføring på ca. 200 l/s rett nedstrøms inntaket som et gjennomsnitt over året. Det meste av dette vil komme i flomperioder. De store flomvannføringene blir i liten grad påvirket av utbyggingen. Ifølge søknaden vil det være overløp over dammen 36 dager i et middels vått år. I 22 dager vil vannføringen være under summen av minste driftsvannføring og minstevannføring og derfor for liten til at det kan produseres kraft, slik at kraftstasjonen må stoppe og hele tilsiget slippes forbi inntaket. Tilsiget fra restfeltet vil i gjennomsnitt bidra med 150 l/s ved kraftstasjonen.

NVE mener at omsøkt slukeevne ivaretar noe av vassdragets naturlige vannføringsdynamikk ved at det er overløp et visst antall dager i året.

Produksjon og kostnader

NVE har kontrollert de fremlagte beregningene over produksjon og kostnader. Vi har ikke fått vesentlige avvik i forhold til søkers beregninger.

Naturmangfold

Naturtyper, grunnforhold og akvatisk miljø

Berggrunnen i området er hovedsakelig gneis (noen steder migmatittisk). Dette er harde og sure bergarter, som avgir lite plantenæringsstoffer, og gir grunnlaget for en fattig flora. Det ligger et

nedlagt olivinbrudd like øst for tiltaksområdet, og det går en åre med olivinstein på tvers av influensområdet. Olivin er også i utgangspunktet en hard bergart, men kan forvitre svært lett ved de riktige kjemiske betingelsene. Olivin er dessuten ultrabasisisk, og gir dermed et visst potensial for å finne svært næringskrevende arter. Forekomsten er ifølge NGU-kartverk nedstrøms tiltaksområdet, men olivinbruddets fysiske plassering stemmer ikke overens med den kartlagte forekomsten. NVE utelukker derfor ikke at det kan være ultrabasisisk tilsig i influensområdet.

Det berørte området langs elva består hovedsaklig av blåbærbjørkeskog, med innslag av rogn og gråor-heggeskog. Skogbunnen er dominert av blåbær, men også en del bregner. Forekomst av gråor-heggeskog er ikke vurdert å ha slike kvaliteter at konsulentene har avgrenset den som naturtypelokalitet, og har følgelig ingen verdsetting. I skogsområdene mot kysten er det en del granplantinger. Under naturtypekartleggingen ble det ikke registrert nye viktige naturtyper, men en tidligere kartlegging har avdekket en svært viktig naturtypelokalitet ved Støylen; Naturbeitemark (A-verdi, BN00022190). Støylen ligger i nedre del av tiltaksområdet, men naturtypelokaliteten blir ikke berørt av tiltaket siden rørgata er planlagt på andre siden av elva. Konsulent har vurdert verdifull natur i tiltaksområdet til middels verdi, og at tiltaket har liten til middels negativ konsekvens for biologisk mangfold. NVE vurderer tiltakets innvirkning på viktige naturtyper som liten.

Det er i dag ikke anadrom fisk på utbyggingsstrekningen, grunnet en fiskesperre som er satt opp i forbindelse med et settefiskanlegg ved vassdragets utløp i Dalsfjorden. NVEs vedtak av 31.08.2010 (NVE-ref. 200800102-14) tilsier at dammen til Marine Harvest avdeling Steinsvik ikke lenger skal kunne fungere som fiskesperre:

"NVE meiner at fordelane med å halde Vassbakkelva ved utløpet av Vassbakkvatnet stengt for vidare oppgang av anadrom fisk er mindre enn ulempene. Kravet i vassressurslova § 25 er då ikkje oppfylt. NVE avslår difor søknaden om å oppretthalde stenginga ved Vassbakkvatnet. Vedtaket om at vassdraget skal vere stengt for oppgang av anadrom fisk er gått ut og er såleis ikkje til hinder for å gjennomføre tiltak som kan opne for fiskeoppgang."

Riving av fiskesperra er planlagt i 2013/2014. Opprinnelig anadrom strekning strekker seg forbi planlagte stasjonsplassering på kote 55. Absolutt vandringshinder for anadrom fisk er på kote 65, og distansen herfra til kraftstasjonen er estimert av konsulent til ca. 180 m. Feltundersøkelsene utført av Bioreg AS avdekket middels gode gyteforhold for fisk ved innosen til Fremstevatnet. Gyteforholdene ble imidlertid vurdert som gradvis dårligere i retning vandringshinderet, og på berørt strekning er gyteforholdene vurdert som dårlige eller fraværende. Fiskeundersøkelsene omfattet også elfiske etter ål (CR) og bruk av sjøkikkert for bonitering og søk etter elvemusling (VU). Undersøkelsene førte ikke til funn av disse artene. Selv om ål ikke ble påvist i feltundersøkelsene, kan det ikke utelukkes at den finnes i vassdraget. Det foreligger ikke informasjon om at vassdraget er av betydning for arten, og det er ikke rapportert om fangst av ål, verken elva i Vassbakkedalen eller i vannet oppstrøms. Hensynet til ålen er derfor ikke et sentralt moment i konsesjonsspørsmålet. Om søker likevel velger å bygge et inntak som tar høyde for mulig forekomst av ål, er dette positivt slik vi vurderer det. En slik utforming vil også kunne gi mindre behov for fremtidig tilsyn i drift av et ev. kraftverk.

Fylkeskommunen er i sin høringsuttalelse opptatt av å opprettholde anadrome strekninger i alle omsøkte småkraftprosjekter til samtidig behandling i Ørsta og Volda, men nevner ikke Vassbakke spesielt. Fylkesmannen påpeker også fiskesperreproblematikken i sin høringsuttalelse, og sier at det er viktig at den anadrome strekningen blir minst mulig påvirket dersom det gis konsesjon til Vassbakke kraftverk. Videre sier Fylkesmannen at strekningen oppstrøms kraftstasjonen må sikres tilstrekkelig minste vannføring.

For å ivareta forholdene for fisk på den anadrome strekningen er det etter NVEs mening viktig at det blir installert en omløpsventil i kraftverket dersom det gis konsesjon til tiltaket. Det er også viktig at dette systemet kobles inn ved planlagt stans av kraftverket. I tillegg er det viktig å opprettholde en eventuell pålagt minstevannføring for å holde liv i invertebrater (virvelløse dyr) i elvestrengen ellers, da disse er viktig føde for både fugl og fisk. Dimensjonering av omløpsventil og størrelse på slipp av minstevannføring vil bli satt i eventuelle konsesjonsvilkår.

NVE mener at omsøkte tiltak ikke vil ha avgjørende negativ effekt for temaet viktige gyteområder for anadrom fisk, da dette er problemstillinger som i dette tilfellet kan løses ved avbøtende tiltak som omløpsventil. NVE legger vekt på at den reproduktive delen av den anadrome strekningen opprettholdes. NVE konkluderer at den negative virkningen på anadrom laksefisk er minimal.

Terrestriske arter

Elva ligger i et dalføre som er eksponert mot nordøst med bratte, og relativt høye fjell på begge sider. Dermed er det lite solrikt i dalbunnen, noe som gir seg utslag i forekomster av enkelte svært fuktkrevende arter. Lav- og mosefloraen er ifølge biologene i BioReg AS for det meste triviell i størsteparten av influensområdet, men det fuktige miljøet medfører stort artsmangfold innen moser, hvorav de fleste artene likevel er ganske vanlige. Lavfloraen viste lite av det samme artsmangfoldet, og det er ifølge biologene trolig mangelen på kontinuitetsskog og rikbarkstrær som er årsaken. Fraværet av høye skyggefulle bergvegger langs elva kan også forklare fraværet av diversitet. Vanlige arter fra kvistlavsamfunnet dominerer, og lungeneversamfunnet er representert bare med noen sparsomme forekomster av lunge- og skrubbenever, samt litt grynfiltilav og grynvrenge. Mosefloraen er som sagt ganske artsrik, og forekomst av en næringskrevende art som gullhårmoser kan indikere rikere grunnforhold.

I sin høringsuttalelse bemerker Fylkesmannen også at det er funnet et relativt høyt antall mosearter, i tillegg fremhever Fylkesmannen forekomsten av den tidligere rødlista arten hinnebregne:

(...) "Av rapporten har vi elles merka oss at det er påvist eit femtital ulike artar av mosar. Dette er eit høgt tal samanlikna med den kunnskapen som ein elles har om andre vassdragsområde i regionen. Det er også spesielt at den svært fuktkrevjande arten hinnebrege vart registrert meir eller mindre langs heile den aktuelle elvestrekninga. Sjølv om arten ikkje lenger er raudlista, er han ut frå kjent kunnskap tross alt sjeldan langs vassdraga i Møre og Romsdal. I Vassbakkedalen har arten ein av sine rikaste forekomstar på Sunnmøre og utbreiinga minkar når ein kjem lenger nord i fylket. Stort sett veks han ikkje lenger nord enn til Møre og Romsdal. (Kjelde Artskart). Med bakgrunn i dette saknar vi ei nærmare vurdering av det som er spesielt for dette vassdragsområdet og som mellom anna burde kome fram i den samla vurderinga og vurderinga av usikkerheit i omfang og konsekvens.

Det har likevel ikkje kome fram naturfaglege opplysningar i rapporten som gir indikasjonar på at ei endring av den naturlege vassføringa i elva vil få vesentlege negative konsekvensar for det terrestriske naturmiljøet, men ein del er usikkert. Ut frå omsynet til det terrestriske naturmiljøet, vil vi difor rå til ei størst mogleg minstevassføring i elva." (...)

Ifølge BioReg har Vassbakkedalen en av de største kjente bestandene av hinnebregne på Sunnmøre. Hinnebregne er en indikatorart på et fuktig miljø. Den kan assosieres med arter som krever jevnt høy luftfuktighet, og man finner ofte sjeldne, kystbundne moser samme biotop (Odland 2008; *Nye østgrenser for hinnebregne*). NVE vil påpeke at blant disse 50 artene, er ingen spesielt sjeldne eller truede. Redusert vannføring vil likevel være negativt for de fuktighetskrevende artene som finnes, men en ev. pålagt minstevannføring vil kunne bøte noe på de negative virkningene dersom prosjektet realiseres. Når det gjelder hinnebregne, mener NVE at bestanden trolig vil gå ned, men en tilstrekkelig

minstevannføring kan bøte på dette dersom det blir gitt konsesjon til Vassbakke kraftverk. Forekomst av flommer gjennom hele året vil også bidra til å opprettholde livsgrunnlaget til fuktkrevede arter. Oppfølgingsprogrammet BioReg foreslår for hinnebregne er et pålegg Fylkesmannen kan gi i medhold av standardvilkår for naturforvaltning. FNF har også fremmet ønske om at dette blir gjennomført ved en ev. konsesjon.

Ut i fra berggrunnen i området kan det forventes et visst potensial for svært basekrevede arter, særlig innen soppriket. Liten ansamling av død ved samt en forholdsvis lite utviklet skog (store deler av skogen ble hugget rundt 2. verdenskrig), begrenser imidlertid dette potensialet for vedboende sopp. Det største potensialet for sjeldne sopparter er etter NVEs mening knyttet til stølsområdet og naturbeitemarken der, som etter omsøkte planer forblir urørt.

Hubro (EN) og tårnfalk er observert i området tidligere. Hubro har hatt en tradisjonell hekkeplass i dalen tidligere, og arten er observert av Norsk Ornitologisk Forening i nabodal (Storegga/Naustdalsetra) i 2011. Forrige observasjon av hubro i Vassbakkedalen er anslått av en av grunneierne til å være på 1970-tallet. BioReg mener at denne ikke kan ses i sammenheng med den tidligere hekkeplassen i Vassbakkedalen, og Fylkesmannen har ikke kommentert kjente reirlokalteter for rovfugl eller ugler ytterligere. Rovfugl beveger seg generelt over store områder, og det er ikke påvist aktive reirlokalteter i influensområdet til Vassbakke kraftverk. Rovfugl og ugler er like fullt sårbare i hekketiden, og ev. anleggsarbeid tilrådes av NVE å legges utenom hekketiden dersom det oppdages reir av rovfugl eller ugler, herunder hubro spesielt. NVE har ikke vektlagt tidligere forekomst av hubro i sin vurdering av konsesjonsspørsmålet, da det ikke er sterke nok indikasjoner på at det fortsatt er hubroaktivitet i tiltaksområdet.

Fossekall og strandsnipe (NT) er observert hekkende i vassdraget. Strandsnipe er en nær truet art fordi den har hatt en markert bestandsnedgang de siste 15 årene. Ifølge Artsdatabankens faktaark ligger hovedpåvirkningene utenfor Norge, og forekomsten av strandsnipe er ikke vektlagt i NVEs avgjørelse. Fossekallens ekstreme tilpasning til vann og vassdrag gjør den spesielt sårbar for kraftutbygging. Som et avbøtende tiltak dersom det gis konsesjon, bør det i tillegg til minstevannføring monteres predatorsikre rugekasser for fossekall langs elvestrengen. Dette er også et pålegg Fylkesmannen kan gi i medhold av standardvilkår for naturforvaltning. For de øvrige påviste fugleartene antas konsekvensene ved en ev. utbygging å være små, da de primært benytter andre områder enn selve elvestrengen.

Det er en kjent forekomst av oter (VU) i Dalsfjorden, men NVE har ikke fått noen indikasjoner på at oteren benytter seg av vassdraget. NVE har derfor ikke tillagt dette vekt i konsesjonsspørsmålet.

Samlet sett vurderer NVE påvirkningen på biologisk mangfold å være akseptabel ved en gjennomføring av tiltaket, gitt de avbøtende tiltak som er diskutert ovenfor.

Forholdet til naturmangfoldloven

Alle myndighetsinstanser som forvalter natur, eller som fatter beslutninger som har virkninger for naturen, plikter å vurdere planlagte tiltak opp mot naturmangfoldlovens relevante paragrafer. I NVEs vurdering av søknaden om Vassbakke kraftverk legger vi til grunn bestemmelsene i naturmangfoldloven §§ 4 og 5 samt §§ 8-12.

Kunnskapen om naturmangfoldet og effekter av eventuelle påvirkninger er basert på den informasjonen som er lagt fram i søknaden, miljørapport, høringsuttalelser, samt NVEs egne erfaringer. NVE har også gjort egne søk i tilgjengelige databaser som Naturbase og Artskart den 27.02.2014. Søkene avdekket kun ett ytterligere funn i Vassbakkedalen fra år 2000: åkerrikse (CR). Arten forventes ikke å forekomme i influensområdet, og berørt strekning forventes ikke å være

spesielt viktige leveområder for arten. Etter NVEs vurdering er det innhentet tilstrekkelig informasjon til å kunne fatte vedtak og for å vurdere tiltakets omfang og virkninger på det biologiske mangfoldet. Samlet sett mener NVE at sakens kunnskapsgrunnlag er godt nok utredet, jamfør naturmangfoldloven § 8.

I influensområdet til Vassbakke kraftverk er det påvist en lokalitet med naturbeitemark (A-verdi) øst for planlagte rørgatetrasé. Av rødlistede arter (2010) er det påvist strandsnipe (NT) og det er en tidligere hekkeplass for hubro (EN) i dalen. I tillegg er deler av omsøkte elvestrekning anadrom. Oter er påvist i Dalsfjorden (2,5 km fra influensområdet). En eventuell utbygging av elva i Vassbakkedalen vil etter NVEs mening ikke være i konflikt med forvaltningsmålet for naturtyper, arter eller økosystemet gitt i naturmangfoldloven §§ 4 og 5 gitt avbøtende tiltak diskutert over.

NVE plikter etter NML § 10 å gjøre en vurdering av småkraftsøknadenes samlede belastning på naturmangfoldet. Forholdet er også nedfelt i forarbeidene til vannressursloven (Ot.prp. nr. 39, 1998-99, s. 105) i tillegg til at det framgår av OEDs retningslinjer for små vannkraftverk. Bl.a. av denne grunn ble alle søknadene i Ørsta og Volda sendt på høring samtidig slik at høringspartene kunne se sakene i sammenheng og gi innspill også for dette tema. NVE fikk også utarbeidet en egen rapport om den samlede virkning på landskapet i Hjørundfjorden for søknadene som gjaldt de 5 elvene som ble vurdert å utgjøre en del av dette fjordlandskapet.

Etter en helhetlig vurdering av søknadene, sumvirkningsrapporten og ikke minst høringsuttalelsene, ser ikke NVE behov for en nærmere vurdering av samlet belastning av alle prosjektene i begge kommunene. Høringspartene formidler at det er viktig å vurdere søknadene samlet, noe som også ligger til grunn for samtidig høring, men peker i liten grad på konkrete forhold som innebærer at temaet gjøres rede for for alle søknadene samlet.

Imidlertid er det etter NVEs vurdering relevant å vurdere samlet belastning for nærmere definerte geografiske områder. Alle søknadene i Ørsta er naturlig å vurdere samlet pga. nærheten til et definert fjordlandskap, og tilsvarende vil det være nødvendig å se søknadene i Høydalen i sammenheng, også i forhold til belastningen på fjordlandskapet i Austefjorden, mens søknadene i vassdrag til Dalsfjorden må sees i sammenheng med den samla belastningen på dette fjordlandskapet, samtidig som det vil være nyttig og naturlig å vurdere samlet belastning av kraftutbygging i fjellområdet mellom Dalsfjorden og Syvdsfjorden. Denne tilnærmingen deles av Fylkesmannen. NVE erkjenner at det er en del kraftutbygginger i området, men i vår vurdering har NVE vektlagt at tilleggsbelastningen på vassdragsnaturen ved en ev. utbygging av Vassbakke kraftverk vil være liten. De fleste andre småkraftprosjektene i området er nærmere i tilknytning til fjorden, og NVE har vektlagt at en lengre strekning (ca. 2,5 km) fra fjorden fortsatt er fri for kraftverkstiltak selv ved en gjennomføring av tiltaket. Dette forutsetter at fiskesperra ved settefiskanlegget mister sin funksjon, i tråd med NVEs vedtak om fjerning datert 31.08.2010. Når det gjelder samlet belastning på landskapsmessige forhold, har NVE lagt vekt på at olivinbruddet allerede har satt sitt preg på landskapet, og at en realisering av omsøkte småkraftprosjekt ikke vil føre til nevneverdig økning av inngrepsomfang. INON-status for området vil heller ikke bli endret ved en gjennomføring av tiltaket. Prinsippet om samlet belastning i naturmangfoldloven § 10 er vurdert, og er ikke avgjørende for konsesjonsspørsmålet.

Etter NVEs vurdering foreligger det tilstrekkelig kunnskap om virkninger tiltaket kan ha på naturmiljøet til å fatte vedtak. NVE mener likevel at naturmangfoldloven § 9 (føre-var-prinsippet) skal tillegges noe vekt, da det er noe usikkerhet knyttet til hva som vil være tilstrekkelig størrelse på minstevannføring. NVE legger vekt på forekomst av svært fuktkrevende arter og korrelasjonen mellom disse og andre potensielle funn av sjeldne (rødlistede) og fuktkrevende arter.

Avbøtende tiltak og utformingen av tiltaket vil spesifiseres nærmere i våre merknader til vilkår dersom det blir gitt konsesjon. Tiltakshaver vil da være den som bærer kostnadene av tiltakene, i tråd med naturmangfoldloven §§ 11-12.

Landskap/friluftsliv/brukerinteresser

Landskap

Puschmann (2005) plasserer utbyggingsområdet i landskapsregion 22, Midtre bygder på Vestlandet, underregion 22.21, Volda Ørsta. Landskapet er preget av fjorder og bratte dalsider som går opp til 1000-1200 moh. Det er ingen større vassdrag i området, og elvene her er typiske flomelver med sterkt varierende vannføring. Nedbørsfeltet ligger stort sett i alpin sone, men inntaket ligger i nordboreal vegetasjonssone. Området er skogkledt opp til ca. 600 moh. og framstår som typisk for regionen med breeroderte og avrundede landskapsformer. Vassbakkedalen fremstår som idyllisk, men et nedlagt olivinbrudd like ved tiltaksområdet bryter med dette inntrykket. Inngrepene i forbindelse med olivinbruddet dominerer i dag landskapsbildet lokalt, men visuelt sett har området flere kvaliteter inntakt. Selve elva er lite synlig i landskapet, også fra fjorden. Elva fremstår som mer viktig landskapselement lokalt, og omtrent halvveis på omsøkte elvestrekning renner elva gjennom et gammelt stølsområde "Støylen". Den berørte elvestrekningen er i hovedsak omgitt av bjørkeskog med innslag av or og rogn, og skogbunnen domineres av blåbærlyng, bregner oppå en tilsynelatende stabil steinur med mye mose. Det er også enkelte markante kampesteiner på vestsiden av elva, særlig i nedre del.

Fylkesmannen har følgende bemerkninger til landskap og friluftsliv i sin høringsuttalelse:

"Olivinbrotet dominerer landskapsbildet i Vassbakkedalen i dag. Ser ein bort frå dette utgjer likevel strekninga frå Fremstevatnet via Løkjene til Støylen eit vakkert landskapsområde. Det må takast særlege omsyn ved framføring/opprusting av vegen i dette området."

På østsida av tiltaksområdet er det åpent beiteområde og flere steingarder. På Støylen er det et gjeterhus og en sommerfjøs. Det er også rester av 2-3 fjøsmurer. Dette området skal ifølge søker forbli uberørt av den planlagte kraftutbyggingen. Grunneierne er ifølge søker bevisst på at eiendommene deres på Støylen skal tas vare på, noe som har hatt innvirkning på omsøkte stasjonsplassering. NVE vil trekke frem det faktum at olivinbruddet allerede har satt sitt preg på landskapet lokalt, og har ikke tillagt landskapsmessige forhold avgjørende vekt for konsesjonsspørsmålet.

Ferdsel og friluftsliv

Influensområdet blir noe benyttet til friluftsliv. I Vassbakkedalen går det bilvei opp til det nedlagte olivinbruddet. Stølen og fjellområdene rundt blir benyttet til tradisjonelt friluftsliv og rekreasjon, hovedsaklig av lokalbefolkningen. Ifølge søker går de fleste tur fra bygda til Vassbakkevannet, men en del går også tur langs traktorveien langs fremstevannet til Stølen og skriver navnet sitt i turboka i gjeterhuset der. Fra april til midten av oktober i 2012 rapporteres det om rundt 50 personer som har skrevet seg inn i denne turboka, og estimert besøksfrekvens er trolig i underkant av 150 personer årlig. Fra Stølen til Stårheim (via Brøten og fylkesgrensa) er det en gammel tursti, som fra gammelt av ble mye brukt som ferdselsåre mellom bygdene. Søker opplyser om at de senere tiåra har stien blitt lite brukt av andre enn grunneierne på Vassbakke, som trolig bruker området mest til tur og tilsyn med dyr.

Økt trafikk og støy i anleggsperioden vil være negativt for friluftsinnteresser, men da dette er kortvarige interessekonflikter tillegges disse lite vekt i NVEs avgjørelse. Likevel vil de tekniske inngrepene i midtre og nedre del av tiltaksområdet ved en gjennomføring av tiltaket endre opplevelsen av å ferdes i

et tradisjonelt stølsmiljø. Innvirkningen av tiltaket på brukerinteresser og friluftsliv er samlet sett vurdert å være noe negative, og er tatt med i NVEs samlede vurdering av prosjektet.

Jakt og fiske

Det er en relativt god hjortebestand i området og jakt blir utført av grunneierne. Elles er det ikke annen jakt som blir drevet i Vassbakkedalen. Fiske i området foregår i hovedsak i og rundt Vassbakkevatnet, samt i elvestrekningen ned til sjøen. Elva bidrar like fullt med rekruttering av anadrom laksefisk gjennom gyting på strekningen nedenfor utbyggingsstrekningen, og har en sekundær verdi for fisket i området.

Kulturminner

I fylkeskommunens høringsuttalelse påpekes det et visst potensial for funn av automatisk freda kulturminner skjult under markoverflaten, samt at det er registrert 7 SEFRAK-objekt i området tiltaket kan komme i konflikt med. De kjente kulturminnene i tiltaksområdet er i hovedsak bygninger og murer fra fjøs og gamle låver på Stølen og Løkjene, i tillegg til en gammel ferdselsvei i tiltaksområdets nedre del. I søknaden vises det til dialog med Fylkeskommunen, der fylkeskommunen frarår et prosjekt som er i konflikt med flere kulturminner i brev til søker datert 12.12.12:

... "Tiltaket har omfattende konsekvenser for kulturmiljø – der rørgate og kraftstasjon blir liggende nærme stølen og der en gammel ferdselsvei langs Fremstevannet dels lagt av heller blir planlagt utvida og omgort til traktorvei/kabeltrase.

Fra før av er dette området uheldig sterkt påverka av det opne olivinbruddet og deira lastebilvei. Ferdselsveien her gått over fjellet vidare til Nordfjord og er av dei eldste ferdselsveiane vi her kjenner til.

Vi kan ikke tilrå den løysinga som er vist her."

Likevel har ikke fylkeskommunen gått imot prosjektet. Fylkeskommunen var også representert på NVEs sluttbefaring, og formidlet heller ikke her motstand til prosjektet. NVE ser en potensiell konflikt mellom kulturminner og utbedring av vei fram til kraftstasjon. Denne veien vil gå i samme trasé som den gamle ferdselsveien beskrevet av fylkeskommunen. Søker på sin side hevder at den hellelagte veien allerede er ødelagt og har ingen verdi som kulturminne som følge av pilotprosjektene i forbindelse med olivindriften. Veglaget i Vassbakkedalen har ytret sin sterke motstand mot utvidelse av vegen i sin høringsuttalelse, og viser at det er knyttet privatrettslig uenighet om bruk og ev. utvidelse av veien på denne strekningen. Dette ble også formidlet av oppmøtte på NVEs sluttbefaring. Slik NVE ser det er det ingen alternativer for adkomst til kraftstasjonen, da det viktige stølsområdet og naturbeitemarken lenger opp i terrenget vanskeliggjør dette. Ellers anser NVE tvisten knyttet til bruk av veien som et privatrettslig forhold som må avklares før en ev. utbygging kan starte. NVE vurderer temaet kulturminner som noe problematisk, men har vektlagt at fylkeskommunen ikke har gått imot prosjektet ved offentlig høring av søknaden.

NVE vil også minne om tiltakshavers meldeplikt ved funn av ytterligere kulturminner under anleggsarbeid, jamfør kulturminneloven § 8.

Vanntemperatur, isforhold og lokalklima

Redusert vannføring vil føre til at vanntemperatur og mikroklima i elvestrengen være påvirket i større grad av lufttemperatur enn tidligere. Vannet ut fra kraftstasjon vil normalt ha en marginalt høyere temperatur, og i den berørte delen av elvestrengen vil det være lavere luftfuktighet enn i et urørt vassdrag. Elva har et relativt bratt fall med liten isproduksjon og forholda for islegging, isgang,

kjøving og risiko for frostrøyk antas å endre seg lite. Samlet sett anser NVE forholdene rundt vanntemperatur, isforhold og lokalklima som lite problematiske.

Flom, erosjon og skred

Elva har et relativt bratt fall på den berørte strekningen, og vannføringen i elva varierer sterkt avhengig av nedbør og snøsmelting. Flommer forekommer hele året, men er mest vanlig om høsten. Uregulert middelflom i Vassbakkelva er ifølge Norconsult forventet å være på anslagsvis 6 m³/s, mens en 10-årsflom er ventet å være på nivå 10 m³/s (begge verdier som døgnmiddel). En utbygging av Vassbakke kraftverk vil gi en reduksjon i flomvannføringene på utbyggingsstrekningen som svarer til slukeevnen så lenge kraftverket går. Dette gjør at en ev. utbygging av Vassbakke kraftverk vil gi en reduksjon i uregulert døgnmiddelflom og 10-års døgnmiddelflom på hhv. 15-20 % og ca. 10 % på utbyggingsstrekningen med kraftverket i full drift.

Elveløpet ligger hovedsaklig i urpreget terreng med lite finmasser. Utbyggingen vil etter NVEs mening trolig ikke ha nevneverdige konsekvenser for erosjon og sedimenttransport.

Vassbakkedalselva ligger i en region hvor det generelt er store områder som er utsatt for både snøskred, løsmasseskred og steinsprang. Utbyggingsstrekningen derimot, har ikke de store høydeforskjellene som man finner lenger inn i de større fjordene i denne landsdelen. I NVEs skredatlas er dalsidene på utbyggingsstrekningen registrert med potensial for både snø- og løsmasseskred, særlig på nordvestsiden av dalen. Søker har kommentert dette i søknaden på følgende måte:

"Søker er skeptisk på om NVEs skredatlas er riktig. Vassbakkedalen her forholdsvis flate parti over 500-600 m høgd, med under 30 graders vinkel som er vurdert som grense for rasvinkel. Fra denne høyda er det bratt og nesten stupbratt ned ur og skredmasse avsetningane på hver side av dalen. Vassbakkefolket her ferdast i dalen i generasjonar, men her kun opplevd steinsprang fra enkeltsteiner som her losna eller bitte små snøfonnsprirer i dalen."

På NVEs sluttbefaring i området var det lite som tydet på at tiltaksområdet er et skredutsatt område. Store deler av skogen ble riktignok hugget i forbindelse med 2. verdenskrig, men vegetasjonen i området bar ikke preg av hyppige skred. Steinura virket også tilsynelatende stabil med et tykt mosedekke. NVE kan ikke utelukke at det kan forekomme enkelte skred eller steinsprang i området, da det unektelig er bratte fjell rundt planlagte kraftverk.

Utover dette vurderer NVE temaet grunnvann, flom, erosjon og skred som lite problematisk.

Vannkvalitet, vannforsynings- og resipientinteresser

Marin Harvest utnytter vannressursene fra Vassbakkevatnet og vann fra utløpet av Steinsvik Kraftverk til smoltproduksjon. Vassbakkevatnet ligger ca. 1,5 km nedenfor utbyggingsområdet, og tar halve vannmengden fra nedbørsfeltet til Vassbakke kraftverk. Avstanden fra tiltaket til settefiskanlegget er etter NVEs mening tilstrekkelig for å unngå konflikter forbundet med inntaksvann. Med unntak av to mindre hytter, blir ikke vassdraget benyttet til drikkevann. Drikkevannsproblematikk er i dette tilfellet en kortvarig interessekonflikt forbundet med en ev. anleggsfase, og tillegges derfor lite vekt i NVEs avgjørelse. Søker vil ha ansvar for å opprettholde tilsvarende forsyning som i dag om denne blir berørt som følge av tiltaket.

Konsekvenser av kraftlinjer

Gjennom Vassbakkedalen går det en 66 kV linje som ble bygget på 60 tallet, og ifølge søker er det ikke aktuelt å transformere opp til denne spenninga, da kraftproduksjonen i småkraftverket er for liten til at dette er lønnsomt.

Det er planlagt en 22 kV jordkabel som skal graves ned i veien fra kraftverket til utløpet av Vassbakkevannet (ca. 1,7 km). På resten av strekningen frem til eksisterende 22 kV kabel, vil jordkabelen gå i dyrka mark. Jordkabel er ifølge søker valgt i stedet for luftlinje for å redusere fare for kollisjon med fugl (spesielt hubro) og for å unngå ei ny kraftlinje i dalen i tillegg til eksisterende linje. Dersom det blir drift i olivinbruddet i framtida, vil det også være mulig å elektrifisere drifta.

NVE ser en potensiell konflikt med både kulturminner og eiendomsforhold forbundet med linjetilknytning og grøfting av kabeltrasé. NVE vil minne om at ev. tvister som følge av inngrep i og langs felles eid vei, er et privatrettslig forhold som må avklares før en ev. bygging kan starte. Problemstillinger opp mot kulturminner skal som nevnt tidligere avklares med fylkeskommunen.

Samfunnsmessige fordeler

En eventuell utbygging av Vassbakke kraftverk vil gi 4 GWh i et gjennomsnittså. Denne produksjonsmengden regnes som relativt lite for et småkraftverk. Småkraftverk utgjør et viktig bidrag i den politiske satsingen på fornybar energi. Det omsøkte tiltaket vil gi inntekter til grunneiere og generere skatteinntekter. Videre vil Vassbakke kraftverk styrke næringsgrunnlaget i området og vil dermed kunne bidra til å opprettholde lokal bosetning.

Oppsummering

En utbygging etter omsøkt plan vil gi om lag 4 GWh/år i ny fornybar energiproduksjon. Dette er en produksjon som er relativt lite for småkraftverk. Selv om dette isolert sett ikke er et vesentlig bidrag til fornybar energiproduksjon, så utgjør småkraftverk samlet sett en stor andel av ny tilgang de senere år. De tre siste årene (2011-13) har NVE klarert om lag 1,4 TWh ny energi fra småkraftverk. De konsesjonsgitte tiltakene vil være et bidrag i den politiske satsingen på småkraftverk, og satsingen på fornybar energi.

De aller fleste prosjektene vil ha enkelte negative konsekvenser for en eller flere allmenne interesser. For at NVE skal kunne gi konsesjon til kraftverket må virkningene ikke bryte med de føringer som er gitt i Olje- og energidepartementets retningslinjer for utbygging av små vannkraftverk. Videre må de samlede ulempene ikke være av et slikt omfang at de overskrider fordelene ved tiltaket. NVE kan sette krav om avbøtende tiltak som del av konsesjonsvilkårene for å redusere ulempene til et akseptabelt nivå.

Konsekvensene for allmenne interesser er i omsøkte prosjekt hovedsakelig knyttet til fisk, biologisk mangfold og potensielt kulturminner knyttet til en gammel ferdselsvei i tiltaksområdets nedre del. Det er ikke påvist viktige naturtyper, men det er en tidligere registrert viktig naturtype med A-verdi (naturbeitemark) som etter omsøkte planer ikke vil bli berørt. Det er få rødlistede arter direkte knyttet til elvestrengen, men det er påvist enkelte svært fuktkrevenne arter. Redusert vannføring vil være negativt for disse, men en ev. pålagt minstevannføring vil kunne bøte noe på de negative virkningene dersom prosjektet realiseres. Siden kraftstasjon er planlagt ovenfor de brukbare (anadrome) gytetrekningene i vassdraget i tillegg til at det planlegges å installere en omløpsventil, mener NVE at ulempene for anadrom laksefisk i vassdraget ellers er akseptable.

Av private interesser i tiltaksområdet, er det knyttet uenigheter rundt retten til utvidelse av tilkomstveien til kraftverket. NVE anser dette som et privatrettslig forhold.

NVEs konklusjon

Etter en helhetsvurdering av planene og de foreliggende uttalelsene mener NVE at fordelene av det omsøkte tiltaket er større enn skader og ulemper for allmenne og private interesser slik at kravet i vannressursloven § 25 er oppfylt. NVE gir Vassbakke Kraft AS tillatelse etter vannressursloven § 8 til bygging av Vassbakke kraftverk. Tillatelsen gis på nærmere fastsatte vilkår.

Dette vedtaket gjelder kun tillatelse etter vannressursloven.

Forholdet til annet lovverk

Forholdet til energiloven

Vassbakke Kraft AS har framlagt planer om installasjon av elektrisk høyspentanlegg som innebærer 2,5 km 22 kV jordkabel til eksisterende linjenett. Virkningene av linjetilknytningen inngår i NVEs helhetsvurdering av planene, og er ikke avgjørende for konsesjonsvedtaket.

Mørenett AS (tidligere Tussa Nett AS) er områdekonsesjonær og skal ifølge søknaden stå for bygging og drift av anlegget. Vi finner det ikke nødvendig med en egen anleggskonsesjon etter energiloven for høyspenttilknytning til 23 kV nett. Nødvendige høyspentanlegg, inkludert transformering, kan bygges i medhold av nettselskapets områdekonsesjon.

Dersom Vassbakke Kraft AS ønsker egen anleggskonsesjon, må det sendes inn søknad om dette når eksakt størrelse på elektriske installasjoner er klart. NVE kan da meddele egen anleggskonsesjon for kraftverket.

Tussa Nett AS har som netteier og områdekonsesjonær kommentert linjetilknytningen og påpekt at det per i dag er det ledig kapasitet i distribusjons- og regionalnettet for Vassbakke kraftverk. Dersom alle planlagte småkraftverk i området blir utbygd, vil det derimot ikke være kapasitet til å ta i mot all ny produksjon sammen med eksisterende produksjon. Tiltakshaver er inneforstått med at Vassbakke Kraft må betale anleggsbidrag for en ev. nødvendig opprustning av nettet i området basert på kraftverkets innmatede effekt.

NVE har ikke gjort en grundig vurdering av kapasiteten i nettet, og tiltakshaver er selv ansvarlig for at avtale om nettilknytning er på plass før byggestart. NVE vil ikke behandle detaljplaner før tiltakshaver har dokumentert at det er tilgjengelig kapasitet og at kostnadsfordelingen er avklart. Slik dokumentasjon må foreligge samtidig med innsending av detaljplaner for godkjenning, jamfør konsesjonsvilkårenes post 4.

Forholdet til plan- og bygningsloven

"Forskrift om saksbehandling og kontroll i byggesaker" gir saker som er underlagt konsesjonsbehandling etter vannressursloven fritak for byggesaksbehandling etter plan- og bygningsloven. Dette forutsetter at tiltaket ikke er i strid med kommuneplanens arealdel eller gjeldende reguleringsplaner. Forholdet til plan- og bygningsloven må avklares med kommunen før tiltaket kan iverksettes.

Forholdet til forurensningsloven

Det må søkes Fylkesmannen om nødvendig avklaring etter forurensningsloven i anleggs- og driftsfasen. NVE har ikke myndighet til å gi vilkår etter forurensningsloven.

Forholdet til EUs vanndirektiv i sektormyndighetens konsesjonsbehandling

NVE har ved vurderingen av om konsesjon skal gis etter vannressursloven § 8 foretatt en vurdering av kravene i vannforskriften (FOR 2006-12-15 nr. 1446) § 12 vedrørende ny aktivitet eller nye inngrep. NVE har vurdert alle praktisk gjennomførbare tiltak som vil kunne redusere skadene og ulempene ved tiltaket. NVE har satt vilkår i konsesjonen som anses egnet for å avbøte en negativ utvikling i vannforekomsten, herunder krav om minstevannføring og standardvilkår som gir vassdragsmyndighetene, herunder DN/Fylkesmannen etter vilkårenes post 5, anledning til å gi pålegg om tiltak som senere kan bedre forholdene i det berørte vassdraget. NVE har vurdert samfunnsnyttene av inngrepet til å være større enn skadene og ulempene ved tiltaket. Videre har NVE vurdert at hensikten med inngrepet i form av fornybar energiproduksjon ikke med rimelighet kan oppnås med andre midler som miljømessig er vesentlig bedre. Både teknisk gjennomførbarhet og kostnader er vurdert.

Merknader til konsesjonsvilkårene etter vannressursloven

Post 1: Vannslipp

Følgende data for vannføring og slukeevne er hentet fra konsesjonssøknaden og lagt til grunn for NVEs konsesjon og fastsettelse av minstevannføring:

Middelvannføring	l/s	571
Alminnelig lavvannføring	l/s	26
5-persentil sommer	l/s	31
5-persentil vinter	l/s	22
Maksimal slukeevne	m ³ /s	1,0
Maksimal slukeevne i % av middelvannføring	%	175
Minste driftsvannføring	l/s	40

Søker foreslår med utgangspunkt i alminnelig lavvannføring og de beregnede 5-persentilverdiene en minstevannføring på 25 l/s hele året.

Fylkesmannen i Møre og Romsdal kommenterer også størrelse på minstevannføring i sin høringsuttalelse, der de tilrår en størst mulig minstevannføring ut fra det terrestriske naturmiljøet og forhold for anadrom fisk.

Med tanke på den relativt store diversiteten av moser i elvestrengen samt en meget stor forekomst av den svært fuktkrevende arten hinnebrege, finner NVE det nødvendig å øke slippet av minstevannføring noe, slik at sesongmessige lavvannføringer i større grad gjenspeiles. Det kan også nevnes at hinnebrege tidligere var rødlistet (2006), og arten er lite tolerant for uttørking (Odland 2008). NVE legger vekt på at arten assosieres med andre sjeldne og fuktkrevende arter, og legger naturmangfoldloven § 9 (føre-var-prinsippet) til grunn i sin økning av minstevannføringen.

Etter søkers beregning vil et slipp av en konstant minstevannføring på 25 l/s gi en produksjon på 4 GWh/år. Etter NVEs beregning, vil et slipp av en differensiert minstevannføring på 50 l/s i sommersesongen og 20 l/s om vinteren gi et produksjonstap på 0,1 GWh sammenlignet med omsøkte planer. Dersom man slipper 50 l/s hele året, tilsvarer dette etter NVEs beregning et produksjonstap på 0,3 GWh.

Ut fra dette fastsetter NVE en minstevannføring på 50 l/s i perioden 1.5-30.9 og 20 l/s resten av året. Samlet produksjon vil da bli på 3,9 GWh/år. Etter vårt syn er ikke denne reduksjonen avgjørende for økonomien i prosjektet.

Det skal etableres en måleanordning for registrering av minstevannføring. Den tekniske løsningen for dokumentasjon av slipp av minstevannføringen skal godkjennes gjennom detaljplanen. Data skal fremlegges NVE på forespørsel og oppbevares så lenge anlegget er i drift.

Dersom tilsiget er mindre enn minstevannføringskravet, skal hele tilsiget slippes forbi.

Ved alle steder med pålegg om minstevannføring skal det settes opp skilt med opplysninger om vannslippbestemmelser som er lett synlig for allmennheten. NVE skal godkjenne merking og skiltenes utforming og plassering.

Møre og Romsdal fylkeskommune kommenter ikke minstevannføringen direkte, men legger vekt på at forholdene for anadrom laksefisk må opprettholdes. NVE er enig i dette, og mener at forhold for anadrom laksefisk opprettholdes gjennom installering av omløpsventil, samt en noe forhøyet minstevannføring.

For å unngå negativ påvirkning på gyting av anadrom fisk i Vassbakkedalselva ved et eventuelt utfall eller rask nedkjøring av kraftverket skal det installeres omløpsventil med kapasitet på minimum 50 % av maksimal slukeevne. Ved vannforbruk i kraftverket mindre enn omløpsventilens kapasitet skal omløpsventilen åpne for vannmengden som går gjennom turbinen ved utfall. Omløpsventilen skal fungere slik at vannføringen nedstrøms kraftverket reduseres over så lang tid at fisk ikke strander. Omløpsventilen skal koples til kraftverkets styringssystem og testes ut med hensyn til funksjonalitet før kraftverket settes i ordinær drift. Dokumentasjon på at utstyret fungerer etter hensikten skal legges frem for NVEs miljøtilsyn.

NVE presiserer at start-/stoppkjøring av kraftverket ikke skal forekomme. Kraftverket skal kjøres jevnt. Inntaksbassenget skal ikke benyttes til å oppnå økt driftstid, og det skal kun være små vannstandsvariasjoner knyttet til opp- og nedkjøring av kraftverket. Dette er primært av hensyn til naturens mangfold og mulig erosjonsfare.

Post 4: Godkjenning av planer, landskapsmessige forhold, tilsyn m.v.

Detaljerte planer skal forelegges NVEs regionkontor i Førde og godkjennes av NVE før arbeidet settes i gang.

Før utarbeidelse av tekniske planer for dam og vannvei kan igangsettes, må søknad om konsekvensklasse for gitt alternativ være sendt NVE og vedtak fattet. Konsekvensklassen er bestemmende for sikkerhetskravene som stilles til planlegging, bygging og drift og må derfor være avklart før arbeidet med tekniske planer starter.

NVEs miljøtilsyn vil ikke ta planer for landskap og miljø til behandling før anlegget har fått vedtak om konsekvensklasse.

NVE vil ikke godkjenne planene før det er dokumentert at det er tilgjengelig kapasitet i nettet og at kostnadsfordelingen er avklart, jmfør våre merknader under avsnittet "Forholdet til energiloven".

Vi viser også til merknadene i vilkårenes post 6 nedenfor, om kulturminner.

Nedenstående tabell søker å oppsummere føringer og krav som ligger til grunn for konsesjonen. Det kan likevel forekomme at det er gitt føringer andre steder i dokumentet som ikke har kommet med i tabellen. NVE presiserer at alle føringer og krav som er nevnt i dokumentet gjelder.

NVE har gitt konsesjon på følgende forutsetninger:

Valg av alternativ	Hovedalternativ.
Inntak	Inntaksplassering er på ca. kote 200. Teknisk løsning for dokumentasjon av slipp av minstevannføring skal godkjennes av NVE.
Vannvei	Søknaden oppgir at rørgata skal graves ned på hele strekningen. Dette kan ikke endres ved detaljplan. Sprenging av større kampesteiner i rørgatetraseen er del av konsesjonen.
Kraftstasjon	Kraftstasjonen skal plasseres ca. på kote 55.
Største slukeevne	Søknaden oppgir 1,0 m ³ /s. Største slukeevne kan ikke økes ved detaljplan, da det er viktig for fuktkrevende arter at dager med overløp ikke minker.
Minste driftsvannføring	Søknaden oppgir 65 l/s. Mindre justeringer kan tillates i detaljplanleggingen.
Installert effekt	Søknaden oppgir maksimalt 1,25 MW. Nøyaktig installert effekt kan justeres ved detaljplan.
Antall turbiner/turbintype	Søknaden oppgir 1 peltonturbin. Turbintype kan ikke justeres ved detaljplan.
Vei	Utbedring og forlenging av vei til kraftstasjon samt bro er omsøkt som permanent. Da store deler av tilkomstveien kan regnes som et kulturminne, skal det legges stor vekt på at det blir gjort minst mulig skade på veien. Privatrettslige forhold vedrørende tilkomstveien må avklares før bygging kan startes. Dersom det er et reelt behov for kjøresterkt terreng til inntaket, er dette også del av konsesjonen.
Avbøtende tiltak	Det skal installeres en omløpsventil med kapasitet på minimum 50 % av maksimal slukeevne.
Annet	All byggevirkksomhet skal foregå utenfor det nedlagte stølsområdet "Støylen", og anleggsmaskiner skal ikke gjøre inngrep eller deponere masser i dette området.

Det er angitt i tabellen hvorvidt det kan gjøres justeringer i forbindelse med detaljplanleggingen. Dersom det ikke er oppgitt spesielle føringer kan mindre endringer godkjennes av NVE som del av detaljplangodkjenningen. Anlegg som ikke er bygget i samsvar med konsesjon og/eller planer godkjent av NVE, herunder også planlagt installert effekt og slukeevne, vil ikke være berettiget til å motta el-sertifikater. Dersom det er endringer skal dette gå tydelig frem ved oversendelse av detaljplanene.

Post 5: Naturforvaltning

Vilkår for naturforvaltning tas med i konsesjonen selv om det i dag synes lite aktuelt å pålegge ytterligere avbøtende tiltak. Eventuelle pålegg i medhold av dette vilkåret må være relatert til skader forårsaket av tiltaket og stå i rimelig forhold til tiltakets størrelse og virkninger. Montering av predatorsikre rugekasser for fossefall i tilknytning til de kjente reirlokaltetene vil kunne være et slikt tiltak. Et annet aktuelt tiltak kan være oppfølging av bestanden av hinnebregne opp mot nytt hydrologisk regime etter utbygging og drift av Vassbakke kraftverk.

Post 6: Automatisk fredete kulturminner

NVE forutsetter at utbygger tar den nødvendige kontakt med fylkeskommunen for å klarere forholdet til kulturminneloven § 9 før innsending av detaljplan. Vi vil spesielt nevne potensiell konflikt med den gamle ferdselsveien i tiltaksområdets nedre del. Vi minner videre om den generelle aktsomhetsplikten med krav om varsling av aktuelle instanser dersom det støtes på kulturminner i byggefasen, jamfør kulturminneloven § 8 (jamfør vilkårenes pkt. 3).

Post 8: Terskler m.v.

Dette vilkåret gir hjemmel til å pålegge konsesjonær å etablere terskler eller gjennomføre andre biotopjusterende tiltak dersom dette skulle vise seg å være nødvendig.

Øvrige forhold

NVE ser på problemstillinger i forbindelse med utviding og grøfting av veien i tiltaksområdets nedre del som et privatrettslig forhold, og minner om at dette må avklares før en ev. byggestart.

Vedlegg

Kart

